

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglas po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 22

Ljubljana, sreda, dne 28. januarja 1931

Leto II.

Kralj in kraljica med Zagrebčani

Navdušene ovacije Nj. Vel. kraljici pri njenih obiskih v zagrebških človekoljubnih ustanovah - Kr. dvojica pri kiparju Meštroviću - Peš in brez spremstva med preprostim ljudstvom - Ganljivi prizori na Vinogradski cesti

Zagreb, 27. januarja, AA. V toku današnjega dopoldneva se je Nj. Vel. kraljica v spremstvu dvorne dame Eleonore Švrljigove in častnega adjutanta Nj. Vel. kralja kapetana vojne ladje Mundorferja odpeljala iz dvora, da poseti nekatere zagrebške socialne in humanitarne ustanove. Ko se je to med meščanstvom razvedelo, se je že od ranega jutra začelo zbirati na Markovem trgu, čakajoč, kdaj se pojavi Nj. Veličanstvo.

Odperti dvorni avtomobil, v katerem je bila kraljica s svojim spremstvom, se je pojavil v veži dvorca ob 10. Tisti mah so zaorili na trgu burni vzkliki. Množice so se zgrnile z vseh strani, da vidijo Nj. Vel. Avtomobil se je obrnil proti Opatijski ulici in skozi ulico Pavla Radiča in Frankopanske ulice proti Savski cesti. Povsod so ljudje prirejali Nj. Vel. navdušene ovacije.

Obisk Nj. Vel. kraljice v otroškem ambulatoriju

Prvi obisk Nj. Vel. kraljice je bil namenjen mestnemu otroškemu ambulatoriju na Savski cesti. Tu je ob vstopu pričakal Nj. Vel. mestni načelnik dr. Srkulj z gospo. Malo dekletce je tedaj pristopilo k Nj. Vel. kraljici in ji predalo šopek cvetja ter deklamiralo ljubko pesmico. Nj. Vel. kraljica se je globoko ganjena zahvalila deklici in jo pobožala po licu.

V prostorih ambulatorija je Nj. Vel. pričakal primarij dr. Svarc z vsemi zdravniki in ostalim osebjem. Dr. Svarc je pozdravil Nj. Vel. s kratkim nagovorom, nakar si je Nj. Vel. kraljica ogledala vse uredbe ambulatorija in se zanimala za delovanje te ustanove. Nj. Vel. kraljica je stopila tudi v čakalnico, kjer so se nahajale mnoge matere s svojo deco, ki so kraljico pristrčno pozdravile. Nj. Vel. se je za te pozdrave ljubeznivo zahvalila. Nato je šla kraljica v dom dojenčkov, kjer se je delj časa pomudila, igrajoč se z malimi deteti. Nj. Vel. kraljica se je tudi zanimala za razmere mater, ki pripeljejo svojo deco v ta dom.

Primarij dr. Svarc je Nj. Vel. na kratko orisal delovanje ambulatorija. Ves poset je trajal najmanj pol ure. Ob odhodu se je Nj. Vel. kraljica pristrčno zahvalila dr. Svarcu in mu čestitala za uspešno delovanje. Ob odhodu iz ambulatorija so Nj. Vel. spet sprejeli vzkliki in ovacije tam zbrane množice.

V hiralnici v Klaičevi ulici

Zagreb, 27. januarja, AA. Po obisku mestnega otroškega ambulatorija je krenila Nj. Vel. kraljica v spremstvu dvorne dame Eleonore Švrljigove in častnega adjutanta Nj. Vel. kralja, kapetana vojne ladje Mundorferja v hiralnico v Klaičevi ulici.

Nj. Vel. kraljico je sprejel ob vhodu pred domom upravitelj g. Ferlič z vsem upravnim odborom. Množica, ki je hotela neprestano videti Nj. Vel., je jela navdušeno vzklikati Nj. Vel. kraljici, Nj. Vel. kralju in kraljevskemu domu. Predsednik hiralnice g. Ferlič je pozdravil Nj. Vel. kraljico z lepim govorom.

Nato je 96-letna starka Antonija Turner, varovanka hiralnice, predala Nj. Vel. kraljici šopek cvetja, kar je Nj. Vel. kraljico globoko ganilo. Nj. Vel. se je nekaj časa pomudila v razgovoru s staro, vprašujoč jo o njenih razmerah. Starica je s trepetajočim glasom odgovarjala na zadana ji vprašanja, globoko ganjena nad ljubeznivostjo Nj. Vel. kraljice.

Nato si je Nj. Vel. kraljica jela ogledovati dom. Z velikim interesom si je ogledala njega ureditev. S posameznimi starci in stankami se je razgovarjala in jih povpraševala, kako žive in kako se počutijo v domu. Zlasti se je zanimala za star zakonski par, od katerih sta oba že prekorčila 96. leto. Tudi z njima se je pomudila v daljšem razgovoru.

Bilo je mnogo ganljivih prizorov. Starke in starci so se zbirali okoli Nj. Vel. kraljice in s solzami v očeh poljubljali njene roke in obleko. Mnogi starci so jokali od ganotja, da vidijo v svoji sredi svojo

vzvišeno kraljico. Nj. Vel. je prijazno za vsakogar našlo par ljubeznivih besed.

Ganljiv sprejem v otroškem sirotišču

Zagreb, 27. januarja, AA. Pred otroškim sirotiščem na Josipovcu se je zbrala velika množica ljudi, ki je čakala prihoda Nj. Vel., hoteč jo še enkrat videti in pozdraviti. Ko se je pojavil dvorni avto, so zaorili burni vzkliki.

Ob vhodu v sirotišče je pričakal Nj. Vel. kraljico predsednik Narodne zaščite bivši ban dr. Silović in upravitelj zavoda Vladimir Nator. Nj. Vel. kraljica se je napotila v dvorano v pritličju, ki je bila vsa okrašena s cvetjem, nad vhodom v dvorano pa je bil tale napis: Dobro nam došli! V dvorani so se bili zbrali vsi otroci-sirote, ki so prešli Nj. Vel. kraljico z vzkliki: Živela naša kraljica. Nato je dr. Josip Silović pozdravil Nj. Vel. kraljico s tem-le govorom:

»Nenavadno se radujem, Vaše Veličanstvo, da nam je bila dodeljena čast, da Vas v imenu stotin in stotin najbednejših sirot Jugoslavije morem tu v svojem domu najpristrčneje pozdraviti. Izredna je radost teh najsiromašnejših, ki jim je Bog vzel očeta in mater in jih predal rokam dobrotnikov v ta dom, ki je doživel največjo srečo danes, ko mora pozdraviti Vaše Veličanstvo pod svojo streho. In ta siročad bo pred sliko onega, ki ga ta slika predstavlja tam v dvorani, pred sliko slavnega sina Jelačiča, ki je zapustil vso svojo imetje tem sirotam, molila k Bogu za Vaše Veličanstvo, blagoslavljalja Vas bo, da ste stopili v ta dom, ki ste mu visoka pokroviteljica in ki ste tej siročadi postali vzvišena in divna mati. Siročad Jugoslavije, ki se nahaja tu zbrana, dviga svoje ročice k nebu in moli Vsemogočnega za zdravje Vašega Veličanstva in divnih kraljevičev, ki ste jim vzvišena mati in ki ste postali tudi prava mati te siročadi.

Pristrčno Vas pozdravlja ves naš narod, pozdravljajo vas i siromaki in vam kličejo iz svojih mladeniških src:

Naj Bog živi Vaše Veličanstvo! Naj Vsemogočni živi Njegovo Veličanstvo našega vzvišenega in modrega vladarja in ves kraljevski dom.

Po govoru dr. Silovića so zaorili po dvorani navdušeni klici. Deklica Ivanka Sigl, sirota ameriškega izseljenca, je stopila pred Njeno Vel. kraljico, ji predala šopek cvetja ter deklamirala prigodno pesem, ki jo je zložil tajnik narodne zaščite Blaž Krunic. Nj. Vel. kraljica je bila vidno ganjena. Ko je še eno dekletce deklamiralo ljubko pesmico, si je Nj. Vel. kraljica ogledala prostore sirotišnice. Ogledala si je tudi sobo, kjer je nastanjeno osebje. Obiskala je vse oddelke, božala otroke po licu in se ž njimi igrala. Ko si je ogledala vse prostore, se je vrnila v dvorano v prizemlju, kjer je dovolila, da jo fotografirajo, obkroženo z deco, ki je držala v rokah evetje in zastavice. Pri izhodu je Nj. Vel. kraljico zopet pozdravila množica ljudstva z burnimi vzkliki.

Navdušene ovacije Nj. Vel. kraljici v »Prehrani«

Zagreb, 27. januarja, AA. Po obisku v sirotišnici na Josipovcu se je Nj. Vel. kraljica s spremstvom odpeljala v Tuškanac. Potem je šla čez Omrok okoli vile Vajs, v Zeleni gaj, nato preko Pejačevićevega trga, Illice, Mesničke, Streljačke ulice do Prehrane, ki se nahaja v »Starodrevni Streljani«. Na tem malem izletu je bila Nj. Vel. kraljica zadržana po lepoti zagrebške okolice. Pred prostori »Prehrane«, ki so bili vsi v zelenju in cvetju, se je zbral ves upravni odbor društva »Prehrana«, na čelu s predsednikom dr. Arturjem Marićem, go. Zoro Marićem, tajnikom Vladimirjem Majerjem ter vsemi učiteljicami, ki so pridružene »Prehrani«. Od hodnika, ki vodi do dvorane, se je zbralo veliko število zagrebških dam, članic »Prehrane« ter mnogih humanitarnih društev. Pred Streljano je bila množica ljudstva, ki je navdušeno

sprejela kraljico, ki je dospela ob okoli pol 12. ure. Ko je privozil avtomobil z Nj. Vel., dvorno damo Eleonoro Švrljigovo in častnim adjutantom Nj. Vel. kralja kapitanom vojne broda Mundorferjem, je množica kraljico burno pozdravila. Ga. Zora Marić je predala Nj. Vel. kraljici krasen šopek cvetja. Kraljica se je smehljaje zahvalila ge. Marić v prisrčnih besedah. Po hodniku je Nj. Vel. kraljica šla v dvorano v prvem nadstropju, pozdravljena z velikim navdušenjem od prisotnih gospa. Dvorana je bila svečano okrašena z zelenjem in cvetjem. Na levi strani dvorane so bili trije fotelji, nad njimi jugoslovanska trikolra ter slika kralja in kraljice. Tu je pozdravil Nj. Vel. kraljico predsednik »Prehrane« Artur Marić s temi besedami:

Pozdravni govor predsednika g. Marića

Vaše Veličanstvo, vzvišena kraljica! Vsa srca širom Zagreba bijejo veselo v srečnem navdušenju, da sta Vajini Veličanstvi osrečili s svojim prihodom naš beli Zagreb. Kot predsedniku »Prehrane« mi je bila dodeljena visoka čast, da dam duška občutkom in veliki sreči našega društva »Prehrane«, ki se ponaša z visoko zaščito Vašega Veličanstva, Dobrodelno društvo »Prehrana« je bilo osnovano l. 1914. z nalogo, da hrani sirote in vdove po v vojni padlih vojakov, invalide in njihove rodbine, siromake mesta Zagreba, ter siromašno mladež srednjih in visokih šol. Dobrodelno društvo »Prehrana« je izdalo v 16. letih svojega delovanja preko 15 milijonov kosil in se trudi, da v teh težkih časih pomore vsakemu, ki se v potrebi obrne na društvo. Društvo se vzdržuje v glavnem od dohodkov ustanove blagopokojnega osnoveatelja in predsednika »Prehrane« Sandora A. Aleksandra, ki je društvu namenil Kukuvićevo hišo in to posestvo. Starodrevno Streljano. Društvo se trudi, da z zbiranjem prostovoljnih darov poveča sredstva za svoje dobrodelne naloge in ustanovi centralno kuhinjo za prehrano siromašnih slojev v Kukuvićevo hiši. Pristrčno in vdano se zahvaljujem Vašemu Veličanstvu, da je blagovolilo odlikovati to našo dobrodelno ustanovo s svojim obiskom ter dalo pobudo za nadaljevanje dela za plemenite cilje. Da Bog poživi Vaše Veličanstvo, našo vzvišeno kraljico, da Bog poživi Nj. Vel. kralja, da Bog poživi vzvišeni vladarski dom!«

Vsi prisotni so sprejeli z navdušenjem ta poziv ter klicali Nj. Vel. kraljici. Nato je predsednik Marić predstavil Nj. Vel. poedine dame, članice upravnega odbora, med drugimi najstarejšo članico go. Danico Lukačič, ki je od osnovanja pa do danes delala za blaginjo Prehrane. Nato se je podala Nj. Vel. kraljica v jedilnico »Prehrane«. Pred vhodom v jedilnico sta sprejela Nj. Vel. kraljico upraviteljica Olga Ončikus, črnogorski dijak Nikola Gurović in učenka ženske realne gimnazije Nada Ružić, ki je predala Nj. Vel. lep šopek rož. Dijak Gurović je pozdravil Nj. Vel. s temi-le besedami:

Vaše Veličanstvo! Siromašna šolska mladina tega mesta pozdravlja hvaležno svojo kraljico. Naj živi Vaše Veličanstvo, naj živi visoki kraljevski dom!

Nj. Vel. kraljica je šla nato v jedilnico, kjer je bilo ravno pripravljeno kosilo. Nj. Vel. kraljica se je interesirala za prilike ter zaprosila za krožnik juhe. Poskusila je juho ter se izrazila s priznanjem o njeni kakovosti.

Nato se je Nj. Vel. kraljica poslovila. Predsednik Marić jo je spremil do avtomobila, nakar se je Nj. Vel. kraljica vrnila s spremstvom v dvor.

Kralj in kraljica si ogledata novo zagrebško dvorno palačo

Zagreb, 27. januarja, AA. Mestno načelstvo je izdalo to-le poročilo:

Njihova Vel. kralj in kraljica sta si ogledala danes ob 3. popoldne palačo v Visoki ulici, ki jo je mesto stavilo visoki kraljevski dvojici na razpolago. Njuni Veličanstvi

je sprejel minister dvora Boško Jeftić, ban Savske banovine Perović, maršal dvora general Dimitrijević, upravnik dvora general Vuković in mestni načelnik Srkulj. Mestni načelnik Srkulj je bil tommač Nj. Vel. v palači in parku. Park, palača in položaj so zelo ugajali Nj. Veličanstvom. n bodo služili svrham, ki so jim namenjeni.

Obisk kr. dvojice pri kiparju Ivanu Meštroviću

Zagreb, 27. januarja, AA. Po ogledu Pongračeve palače sta se odpeljala Nj. Veličanstva v atelje Ivana Meštrovića v Mesnički ulici št. 8, kamor sta dospela ob pol 4. uri. Pri vhodu ju je sprejel Ivan Meštrović. Visoka gosta sta šla v atrij, kjer so bila razstavljena nekatera gotova dela in postavljeni nekateri kipi. Nato je peljal Iv. Meštrović visoka gosta v atelje, kjer sta si ogledala njegova dela, posebno Meštrovićevo delo za kapelo pri Otavici, rojstnem kraju Meštrovićevem pri Drnišu v Dalmaciji, kjer bo postavil to delo v dovršeno bitoljsko grobnico v formi mavzoleja. Nato sta se podali Nj. Veličanstvi v stanovanje Ivana Meštrovića, ki je v bližini ateljeja. Tu so pozdravili Nj. Vel. kraljico Meštrovićev sin Tvrdko ter hčerki Marta in Marica z velikimi šopki cvetja. Ivan Meštrović je pokazal Nj. Veličanstvu nekatera dela v salonu, reliefje v lesu ter nekatere načrte. Po polurnem obisku sta se Nj. Veličanstvi poslovlili od rodbine Ivana Meštrovića in se odpeljali.

Peš med preprostim narodom in otroki Do dna srca ganljivi prizori

Zagreb, 27. januarja, AA. Nj. Vel. kralj in kraljica sta prišla iz Meštrovićevega paviljona nekoliko pred 16. uro. Nato sta se odpeljala z avtomobili po Gornjem gradu in Illici, kjer ju je meščanstvo povsod spoznalo in pozdravljalo z navdušenimi vzkliki. Ta vožnja se je vršila brez vsakega programa, Nj. Vel. kralj in kraljica sta se hotela izprehoditi po mestu.

Tako sta se obrnila proti holmom na Vinogradski cesti in prišla do hiše št. 4, kjer sta stopila iz avtomobila in se peš izprehajala. To so seveda opazili ljudje in pasantje, ki so vsi prihiteli in se zbrali okoli Njunih Veličanstev. Nj. Vel. kralj se je razgovarjal z mimoidočimi, nato pa se je počasi in jako dobro razpoložen obrnil nazaj proti avtomobilu, medtem ko se je Nj. Vel. kraljica razgovarjala z ženami in otroki. Deca je prijemala Nj. Vel. kralja za roke in mu jih poljubljala, on pa jih je nagovarjal, izpraševal jih, koliko jim je let, kako žive in drugo. Otroci so ponosno tekmovali med seboj, kdo bo bolje in hitreje odgovarjal. Vsi so hoteli biti tudi čim bližje kralju. Neki devetletni deček se je bil čisto pritisnil k Nj. Vel. kralju in dobro pazil, da ga nihče ne izpodrine. Nj. Vel. kralj je malčka prijel za ramo in ga izpraševal, ali se dobro uči, kako se ima in podobno.

Ko se je Nj. Vel. kralj tako razgovarjal z mladino, je privozil, nevedoč, da se tam nahaja Nj. Vel., s kolesom neki mladenič, ki se je šele v poslednjem trenutku ustavil. Ko je spoznal Nj. Vel., toliko da ni okamenel, in bil bi padel na kolena, toda Nj. Vel. kralj ga je ljubeznivo nagovoril in ga potrepal po rami. Ta mladenič je raznašalec brzojav pri Trgovski zbornici.

Seveda so se medtem zbrali okoli Nj. Vel. kralja tudi novinarski poročevalci in fotografi, ki so lepo priliko izrabili do mile volje. Ko je Nj. Vel. kralj zagledal novinarje in reporterje, jim je v šali rekel: »Kako ste prišli spet sem?«

»Po dolžnosti, Vaše Veličanstvo!« je odgovoril eden izmed njih. Nj. Vel. kralj pa se je potem še dalje sprehajal in naposled se je vrnil k avtomobilu. Bil je ves čas predmet burnih ovacij.

Minister Uzunović v Zagrebu

Zagreb, 27. januarja, AA. Minister brez listnice Nikola Uzunović je dopotoval v Zagreb, da poroča Nj. Vel. kralju o stanju uradnih poslov.

Zasedanje banskega sveta Dravske banovine

Zaključek debate o proračunu gradbenega oddelka

Kregar Ivan je govoril o projektu osuševanja ljubljanske barja in poglabitve Ljubljane. Prosi pojasnila, ali je prispevek banovine za ta del unčen v proračun, v kakšnem stanju je sedaj ta zadeva in kdaj se namerava pričeti z deli. Končno predlaga, naj banska uprava zahteva od dotičnega podjetnika, naj zaposli samo naše domače delavce in naj jih tudi dobro plača.

Načelnik tehničnega oddelka ing. Krajc je pripomnil, da so vsa ta dela proračunjena približno na 40.000.000 Din. Financiranje je rešeno na ta način, da prispeva stroškov: ena tretjina država, ena tretjina mesto Ljubljana, ena šestina banovina, ena šestina pa Glavni odbor za osuševanje barja, odnosno interesenti. Licitacija del dosedaj še ni odobrena. V tekoči račun je država vnesla letni odgovarjajoči prispevek, v predlogu bodočega proračuna pa je država predvidela samo 1.000.000 Din kot letni prispevek. Za Barje je treba še terenskega snimanja. Stroški za to so predvideni v banovinskem proračunu.

Benko Josip se je priključil izvajanju dr. Savjice glede preobremenitve motornih vozil z davčninami. Opozoril je na nujno važnost regulacije Mure. Na Muri sta v razdalji 70 km samo dva mostova. Nujno bi bilo zgraditi most pri Betancijah in to že zaradi zdravilišča Slatina-Radenci in zaradi tega, ker je na brod, ki je sedaj tamkaj, navezana ena tretjina vsega Prekmurja.

Pfeifer Josip priporoča graditev vodovoda za Krško polje, ker so vsi tamošnji prebivalci navezani sedaj na vodnjake, ki se pa v letnem času posuše. Prosi bansko upravo, naj izdela tozadevni načrt in proračun stroškov za izpeljavo tega vodovoda. Naglašja, da bi bilo nujno potrebno, da se čimprej popravi Krški most, ker se tudi ostale ceste sicer ne morejo preje urediti. Krški most je namreč preslab za prevoz cestnega valjarja. Predlaga, naj se iz proračuna črta davek na vprežno živino, dalje da se uredi Sava pri Krškem, da bodo mogli zopet pristajati splavarji na svojem prejšnjem pristanišču nad Krškim mostom.

Kurent Alojz je poudarjal, da je bil Krški srez s preureditvijo cest težko udarjen, ker je bilo mnogo važnih cest uvrščenih med občinske. Predlaga, da se te zopet uvrstijo med banovinske. Zlasti važna se mu zdi v tem pogledu cesta Leskovec-Senuša-Raka. Predlaga zgraditev ceste Brežice-Catež-Malence-Stojdragra ter dalje pospešitev gradnje vodovoda v Veliki dolini.

Nato je g. pomočnik bana dr. Pirkmajer pojasnil, da znaša davščina na nakladanje odnosno razkladanje komaj 25 para od 100 kg.

Osnovo sedanje debate tvori cestni fond. Potrebno je, da pokaže, koliko prispevajo druge države za ceste. Velika Britanija prispeva 14 milijard dinarjev, Pruska pa 4.771.000.000 Din. Za 1 km izda Velika Britanija letno 130.000 Din, Pruska 93.600 Din, mi pa, ako pristojemo tudi prispevek vseh cestnih odborov, Din 15.000. — Na glavno odpade v Veliki Britaniji letno 325, v Prusiji 130, pri nas pa 60 Din. Ti podatki veljajo samo za našo banovino. S cestnim fondom se je hotelo dobiti finančno ustanovo, ki bi samostojno najemala posojilo in ga tudi vračala. Nato razlaga v prodornostih osnutke zakona o cestnem fondu, ki naj bi veljal za vso državo. Ako pa ta osnutek ne bo prodrl, se bo cestni fond skušal uveljaviti vsaj za našo banovino v obliki uredbe. Prosi torej, naj se proračun cestnega fonda obravnava s nekoliko širšega stališča. Na posebno vprašanje g. člana Lipeja Frana pojasni, da bo vsak avtobusni podjetnik obdavčen po dolžini ceste, po kateri vozi po naši banovini. Ta avtobusna podjetja plačujejo poleg doklad, ki jih morajo plačati po tej uredbi, tudi takse, posebnega prispevka pa se nameravajo oprostiti.

Čizak Alojz je predlagal izvršitev najnujnejših regulacijskih del Mialinje. Prosi, naj se po možnosti združijo. Prosi tudi, naj se občini Šostanj da primerna podpora za vodovod. Končno predlaga, naj se da sreskim cestnim odborom nekoliko večja kompetenca.

Pomočnik bana dr. Pirkmajer je pojasnil, da imajo sreski cestni odbori pravico po dosedanjem pravilniku razpolagati s zneskom 10.000 Din. Ko se bodo nastavili pri sreskih cestnih odborih tehnični strokovnjaki, se bo mogla tudi njih kompetenca povečati. Občini Šostanj se bo, ko bo mogoče, podelila za vodovod primerna podpora.

Golouh Rudolf je govoril o osebnem delu na cestah ter poudarjal, da je ta zgrešen tudi glede delavstva. Delavci mora plačati za kuluk Din 300, kar znaša več kot njegova tedenska mezd. Delavci tudi najmanj uporabljajo ceste, zato prosi gospodarsko bansko upravo, naj najde sredstva in pota, da se na vsak način olajša ta davatev. Dalje govori o veliki brezposelnosti v rudarskih revirjih. Banska uprava naj zveže svojo akcijo glede cest z akcijo za pobijanje brezposelnosti. Zato naj bi se čimprej pričelo z gradbenimi deli za cesto Zagorje-Sava-Zidani most in v Mežiški dolini.

Dr. Roš Franjo je poudarjal važnost, ki jo ima regulacija Savinje za celjski in laški srez. Opozorja, naj se z regulacijo prične pri izlivu in ne pri izviru. Zato naj se izdelajo načrti in proračuni za regulacijo te reke vsaj v najnižjem toku. Priporoča podržavljenje ceste Poljčane-Celje-Zidani most in čimprejšnji pričetek zgradbe ceste Radeče-Litija z ozirom na brezposelnost v tamošnjem okraju.

Strcin Ivan je opozoril na važnost regulacije Kamniške Bistrice in je prosil, naj se započeta dela nadaljujejo. Davek na vprežno živino se mu zdi krivičen, ker bo plačal tako poklicni voznik kakor tudi kmet, ki ne rabi toliko ceste. Prosi bansko upravo, naj stori vse, da se osebno delo na cestah odpravi. Govornik je poudarjal, da je pri imenovanju sreskih cestnih odborov izpadlo mnogo dobrih in delavnih ljudi. Prišli so novi ljudje, ki nimajo v tem pogledu toliko izkustva in se je bati, da bi se poslabšalo cestno gospodarstvo.

Ban dr. Marušič je pojasnil, da so bili pri imenovanju članov novih sreskih cestnih odborov merodajni samo stvarni vidiki. Zaradi zdru-

žitve cestnih odborov se je zmanjšalo število članov in zaradi tega so morali nekateri odpasti. V odbore so bili imenovani zlasti oni, ki so voljni in sposobni delati. Princip je bil ta, da se temu delu pritegnejo nove moči in da se delo osveži. Brez ozira na kakšne kategorizacije in prejšnje stranke moramo na novo usmeriti naše poslovanje. Pri tem naj velja načelo, da se pri istih osebah naj ne kopirajo preveč javnih funkcij in da je posameznika pritegniti v prvi vrsti za ono delo, za katero je najbolj sposoben.

Dr. Obersnel Maks izjavlja, da gospodarski krogi toplotno pozdravljajo veliki cestni program banske uprave. Glede načina finansiranja predlaga, naj se vse to, kar ni tekočega značaja, v bodočih proračunih unese kot investicija. Boji se, da donos cestnega fonda morda le ne bo tak, kot se od njega pričakuje. Pravilno se mu zdi načelo, da se pritegnejo k plačevanju oni, ki imajo od ceste koristi in jih uporabljajo. Ni pravično, da se pobira davek na nakladanje in razkladanje tovorov za prevoz na železnih tleh v primeru, kjer pride blago na železnih tleh po industrijskih tirih. Znak današnjega časa je, da padajo cene živilskih potrebščin, le javne davjate pa imajo tendenco navedbo. Davek na osebno delo na cestah je nesimpatičen, iz gospodarskih ozirov neracionalen, iz socialnih ozirov krivičen. Predlaga, naj se banska uprava tega ne poslužuje. Tudi v pravnem oziru se mu ta davatev v naših krajih ne zdi upravičeno. Dalje predlaga, naj bi se čimprej zgradil most, ki veže Blejsko Dobravo s Koroško Belo. Končno predlaga naj bi poslovanje naših organov pri tehničnem oddelku bilo oproščeno prevelikega birokratizma in naj bi se upeljali komercialni principi, kakor jih imamo v privatnih podjetjih.

Prepeluh Albin je poudarjal, da je tehnični način predlaganega budžetiranja glede cest dober. Dvomi pa, da bo naša generacija, ki ima toliko potreb, mogla prenesti vsa ta bremena. V proračunu pogreša program del za bodoče. Ta program naj se objavi. Govorec o osebnem delu na cestah dvomi, ali bodo občine od njega imele posebnega uspeha. Polovico zato davatev prelinirane svote bodo plačali delavci. Predlaga, naj se povprečna delavska mezd, določena za odkup osebnega dela, zniža. V industrijskih krajih naj se pritegnejo k upravi sreskih cestnih odborov tudi delavci in mali posestniki.

Dr. Senčar Matej je izjavil, da z ozirom na pojasnila g. pomočnika bana ne more nasprotovati davčninam za cestni fond. Ne sme prevladati stališče, da se govori zoper razne davjate in obremenitve, ako je izvršitev dela nujna in potrebna. Pridužuje se predlogu g. Prepeluha, da se gradbeni program objavi. Z ozirom na sedanjost brezposelnosti je potrebno, da se ljudem da primerna zaposlitev in delo.

Steblovnik Martin zahteva, naj se izvajanje osebnega dela skuša omiliti ali pri enotah ali pa pri načinu izvajanja. Davek na nakladanje in razkladanje se mu zdi s stališča malega kmeta simpatičen. Po njegovem mnenju naj bi se ta davek zvišal, ker zadene predvsem veleindustrijo, ki je itak interesirana na prometu in razmeroma malo plača.

Rajh Jakob priporoča regulacijo Ščavnice, ki je za Ljutomer velikega gospodarskega pomena. Iznese razne želje lokalnega značaja glede uvrstitve občinskih cest. Pridužuje se predlogu g. Benka glede zgradbe mostu v Radenci. Priporoča znižanje povprečne delavske mezde za odkup osebnega dela.

Litrop Stefan se pridružuje predgovorniku glede ukinitev osebnega dela na cestah ter g. Benku glede regulacije Mure. Končno predlaga, naj se v sreske cestne odbore ne imenujejo učitelji.

Ban dr. Marušič je pojasnil, da so redki slučaji, da bi bili imenovani učitelji v te odbore. Njemu je znan samo en slučaj. Glede event. pogrešk, ki so se zgodile pri imenovanju, se bo potrebno ukrenilo.

Lebinger Hinko je poudarjal, da je treba vso pažnjo posvetiti problemu savjskih cest. Zgraditev naj bi prevzela država. Z ozirom na obstoječo brezposelnost naj se ta dela čimprej prične. Glede osebnega dela na cestah se strinja s izvajanjem g. Golouha, ker je s tem najbolj prizadeto delavno ljudstvo, industrija pa je prosta. Asfaltiranje cest v večjih krajih naj se posveti čim večja pozornost. Nove ceste v višnjegorskem okraju naj se uvrstijo med banovinske.

Versič Ivan je predlagal, naj se glede ptujskega okraja vpoštevajo tozadevni predlogi okrajnega cestnega odbora.

Zaključek debate

Pomočnik bana dr. Pirkmajer je nato zaključil debato o proračunu tehničnega oddelka ter dal naslednja pojasnila:

V pogledu regulacije rek je razlikovati med regulacijo plovnih in ostalih rek. Med plovnimi rekami zavzemajo posebno važnost območje reke (Mura), kjer se je že mnogo storilo. K regulaciji ostalih rek prispeva banovina isti znesek kot država. Pri regulaciji rek in potokov ne da država ali banovina inicijative, temveč mora ta priti od strani lokalnih faktorjev, ki morajo nositi tudi sorazmerni del stroškov. Priporoča v tem pogledu vprašanje lokalnega finansiranja in potom raznih interesnih skupin ali vodnih združenj. Po važnosti regulacijskega objekta prispeva banovina okoli 30 do 60% in več.

Banovinski prispevek okrajnim cestnim odborom je pavšalno povsod izplačan, točno pa bo določen šele po odobritvi obračunov.

Dolg države bivšim okrajnim zastopom in cestnim odborom je znašal Din 25.000.000. Do sedaj je bil izplačan znesek Din 15.000.000, s čimer so se krili dolgovi bivših okrajnih zastopov oziroma okrajnih cestnih odborov. Ostanek Din 10.000.000 se bo porabil v iste svrhe in po odplačilu dolgov kot prispevek onim cestnim odborom, v čijih območju so potrebne večje nove investicije.

Glede osebnega dela na cestah priznava, da je težko najti povsem socialno pravično rešitev. Vendar delavstvo v splošnem od banovine ni tako obremenjeno, kot se je poudarjalo. Iz uradne statistike je razvidno, da so banovinske doklade od direktnih davkov dosedaj plačane kot sledi: ves neslužbeni davek 914.915'27 Din, družbeni

davek 3.754.927'22 Din, rentnina 435.653'62 Din, pridobitna 7.109.603'69 Din, zgradarina 3 milij. 980.335'70 Din, zemljarija 9.071.439'15 Din. Iz te relacije posameznih vrst davka pridemo do ene konstatcije, da namreč delavstvo k banovinskim davkom ni pretirano pritegnjeno, zato se glede osebnega dela ne bo moglo povsem razbremeniti.

Mezdna povprečnina je znižana od 30 na 20 Din. Ta bi se event. dala znižati še dalje. Toda z nadaljnjim znižanjem bi se omaloževalo efektivno delo, kateremu se na ta način ne bi priznala odgovarjajoča faktična vrednost. Število delovnih enot se bo v bodoče moglo znižati, to pa zavisí od finančnega efekta, ki se bo videl že na koncu proračunskega leta.

Priznava, da obrat tehničnega oddelka banske uprave ni tako ekspeditiven, kot bi bilo potrebno. Zato se razmišlja vprašanje komercializacije enega dela v tem oddelku.

Proračun socialnega in zdravstvenega odseka v razpravi

Nato se je pričela razprava o proračunu oddelka za socialno politiko in narodno zdravje ter o detajlnih proračunih skrbstvenih zavodov.

G. načelnik dr. Doljak Fran je podal poročilo o banovinskih skrbstvenih zavodih ter splošni ekspozice k postavljam splošnega socialnega skrbstva, nakar se je seja zaključila.

Ljubljana, 27. januarja. AA. V nadaljevanju četrte seje banskega sveta je g. Rajh prosil, naj se vzame na znanje, da je v svojem govoru v zadevi vinarske in sadjarske šole v Mariboru dejal, da je pouk v vinarstvu na tej šoli vse hvalje vreden, da pa pogreša intenzivnosti v pouku o živinoreji in poljedelstvu. Ni pa kritiziral nestrokovnjakega gospodarstva in tudi ni bil nikdar njegov namen storiti to, temveč je hotel samo opozoriti, naj se tudi poljedelstvu in živinoreji posveti večja pažnja.

Nato se je pričela

debata o proračunu za socialno skrbstvo.

Dr. Roš Franjo pogreša postavke za omiljenje težkega stanja rudarjev. Tudi med njimi je sedaj velika depresija in bolj kot drugi so tudi oni sedaj vredni podpore. Trenotna pomoč bi bila v tem, da se ustanovi fond za one, ki so brez dela. Za ta fond naj bi se pobiral poseben davek na premož, ki bi ga pa moral nositi izključno delodajalec. Nasvetuje nekatere mere, ki bi bile potrebne, da se socialno stanje rudarjev zboljša. Priporoča, da v sporih med delojemalci in delodajalci posreduje banska uprava.

G. Golouh je z zadovoljstvom konstatiral, da pokaže g. ban in banska uprava vobče pravo razumevanje za vitalna socialna vprašanja. Vendar pa se ta vprašanja s politiko podpor ne dajo rešiti. Treba je poseči globlje. Tudi industrija je v krizi. Glavni vzrok sedanje gospodarske krize je v racionalizaciji obratov. Brezposelnost se bo pojavila tudi pri nas in bo vedno večja. Z njo pa se bo večala tudi gospodarska kriza.

Vrata izseljevanja so nam zaprta sedaj tudi v Francijo. Tu je treba najti neko stalno rešitev. Delavsko krizo povečuje še beg delavnih sil z dežele v mesto kakor tudi priseljevanje delavcev iz naših južnih krajev. Pri rešitvi te krize ne moremo računati na privatno inicijativo. Glavno, kar manjka, je natančen pregled vsega gospodarstva, pregled produkcije v banovini. Manjka nam torej poseben statistični urad in nujno je potrebno, da banska uprava tak urad čim prej ustanovi. Glavna druga potreba je, da se čim prej ustanovi tudi stalna gospodarska komisija ali odbor, čegar naloga bo, da aktivno poseže v gospodarsko življenje in da ga vravna v racionalna, sedanjim prilikam odgovarjajoča pota.

Glede rudarjev se popolnoma pridružuje izvajanjem dr. Roša. Na vsak način je treba najti pota, da se tem revežem pomaga. V to svrhu naj se ustanovijo stalne prehranjevalnice v rudarskih revirjih, v katerih bodo dobili hrano v prvi vrsti ubogi in revni otroci. Podpora v znesku 70.000 Din, določena v tekočem proračunu za borzo dela, naj se porabi za omenjeno prehranjevalno akcijo. Podpirajo naj se delavske produktivne zadruge, odnosno naj se da pobuda, da se nove ustanove. Posebna pažnja naj se posveti ustanovitvi novih industrijskih panog.

Oblak Gabrijel je poudarjal važnost akcije za gradnjo malih stanovanj. Navaja primer iz Logatca, iz katerega je razvidno, da so te akcije bili deležni predvsem mali ljudje in delavci. Predlaga malo korekturo tozadevne uredbe v tem smislu, da bodo te akcije deležni v gotovih primerih lahko tudi posamezniki, ne pa samo člani zadruge ali občine.

Rajhu Jakobu se zdijo prispevki za gradnjo ubožnic in hiralnic in za preskrbo siromakov v obče premajhni. Opozorja predvsem na težki položaj starih poljskih in viničarskih delavcev, katerim bi bilo nujno nuditi pomoč. Naj se uvede akcija za podporo teh siromakov. Za uboge šolske otroke naj se s pomočjo šolskih odborov ustanovijo šolske kuhinje. Predlaga, naj se zgradi čim več hiralnic, obstoječe pa naj se po možnosti čim bolj podpora.

Pojasnila bana dr. Marušiča in pomočnika dr. Pirkmajerja

Pomočnik bana dr. Pirkmajer pripominja k izvajanjem g. Rajha, da mora pomoč siromakom osebam bazirati v prvi vrsti na privatni in lokalni akciji. Tam, kjer je uspelo ustanoviti tako lokalno akcijo, bo banovina priskočila na pomoč. Treba pa je, da pride ta pokret od spodaj.

Ustanovitev šolskih kuhinj je predvidena že v zakonu o zdravstveni zaščiti učencev. Glede hiralnic pogreša primerno agilitno občin. V tekočem proračunu je predviden znesek 1.500.000 Din kot pomoč občinam za gradnjo ubožnic in hiralnic, vendar pa sta zaprosile za tozadevni prispevek samo dve občini, in sicer Ca-

Priznava, da je kompetenca cestnih odborov res ozka. To pa je posledica tega, ker nimamo povsod tehnično izvežbanega osebja. Če bodo dobili ti odbori sčasoma svoje tehnične strokovnjake inženjerje, se bo tudi kompetenca teh odborov lahko povečala. Da namerava banska uprava posvetiti posebno pažnjo nadzorstvu nad poslovanjem cestnih organov, je razvidno iz tega, da je ustavila v proračun 42 cestnih nadzornikov. Zelja g. Prepeluha naj se izdela gradbeni program za bodočnost je umestna, ker predpisuje to tudi zakon. Tehnični oddelki je tozadevni nalog že dobil ter izvrši program za državne ceste. Za banovinske ceste se tak načrt pripravlja, objavljen pa še ni, ker mora biti prej odobren od ministrstva za gradbe. Poleg tega pa je treba prej še vedeti, kakšen bo efekt cestnega fonda.

V veliko zadoščenje mu je, da more ugotoviti, da so gg. člani banskega sveta s takim zanimivanjem in pozornostjo sledili obravnavi predloga proračuna tehničnega oddelka. To zanimanje in pozornost pa bo banski upravi obenem tudi v spodbudo za bodoče delovanje.

G. Golouh Rudolf je poudarjal, da je treba obremenitev ceniti po obsegu kroga prizadetih, vlad česar smatra, da je treba vpoštevati njegov predlog.

bar in Dobrunje, tako da je večji del tega kredita še neizplačan.

G. ban dr. Marušič uvidi potrebo čim širšega in intenzivnejšega socialnega udejstvovanja. Potrebna bi bila izvedba starostnega zavarovanja kmetijskih delavcev. S tem bi se tudi preprečil beg delavnih sil z dežele. Prvi koraki v tem pogledu so že storjeni.

Brezposelnost, notranja kolonizacija, hiralnice

Dr. Obersnel Maks je poudarjal, da je najboljša socialna politika tista, ki bazira na dobrem gospodarstvu. Če smo sedaj v depresiji, moramo po gospodarskih zakonih zopet priti v konjunkturo. Zato je tudi upati, da se bo današnji položaj izboljšal. Vendar ne moramo računati s sedanjim položajem. Država in banovina pri tem lahko mnogo pomagata. Izvedejo naj se potrebna javna dela kakor tudi druge akcije, da se brezposelnost omeji. Pri tem opozarja na prepotrebno železniško zvezo s morjem. Ta zveza je že uzakonjena in da se dela čimprej prične, naj prevzame banovina inicijativo. Priporoča notranjo kolonizacijo, ki naj jo izvede država.

Da bi banovina sama ustvarjala podjetja tam, kjer privatna inicijativa odpove, ne priporoča, ker država odnosno banovina nikdar ni dober podjetnik, pač pa lahko banovina tukaj uspešno in učinkovito posreduje. Govori dalje o borbi glede cen premoga. Borbo, ki se je vršila med državo in premogovniki, so plačali vedno rudarji. Pri vseh sporih med delodajalcem in delojemalcem naj prevzame banovina inicijativnost v posredovanju, in to zlasti, da ne bo kapital nastopal tako, da bo nosil ves riziko naš delavcev.

Detela Oton je slikal brezposelnost s stališča kmetijskega posestnika. Predlagal je, naj bi se izdala prepoved, da bi se kmetička mladina med 14 in 18 letom uporabljala za tovarniška dela.

Po mnenju Serbineka Ivana bi bilo umestnejše, da bi banovina zidala hiralnice, ne pa občine. Priporoča nakup dr. Čehovega sanatorija v St. Jurju za hiralnico sresa Maribor levi breg.

Pomočnik bana dr. Pirkmajer je pojasnil, da je bila tjakaj že poslana strokovna komisija, vendar je bil rezultat negativen. Prostori za hiralnico niso primerni in bi adaptacija stala več kot nakup poslopja. Predvidena je ali razširitev banovinske hiralnice v Vojniku in Ptuj oziroma nabava primerne novega poslopja.

Mihelič Alojz je predlagal, naj se razširi hiralnica v Vojniku, ker bi razširitev bila cenejša kot pa zgradba nove hiralnice. Predlaga, naj se tudi drugim hiralnicam dajo primerne podpore, predvsem hiralnici v Muretcih. Sploh naj bi se vsem ustanovam dale podpore, ki imajo namen podpirati reveže.

Za socialno skrbstvo na etičnih načelih

Dr. Savjice Ivan je poudarjal, da sloni socialno skrbstvo na etičnem načelu, naj materijalno močnejši podpira šibkejšega. Banovina je našla zato v svojem proračunu pravilno razumevanje. Umestno se mu zdi, da banovina ne gradi samo hiralnic, vendar pa je treba spraviti graditev teh v nekaj sistem. Zato naj vpliva na občine za gradbo skupnih hiralnic, kjer je zadosti zemlje na razpolago, kjer ne bi bili oskrbovanci samo kasarnirani, temveč bi se jim dala prilika živeti z delom na zemlji. Dalje govori o gradbeni akciji, ki so jo pričeli v Kotevju Slovenci predvsem v prid malih ljudi in prosi, da bi banovina to akcijo izdatno podpirala. Končno opozorja, da namerava nemški del sodnega okraja kočevskega ustanoviti posebno hiralnico. Naj se tudi tej akciji gre na roko.

Vprašanje kolektivnih pogodb

Prepeluh Albin je izvajal, da se je v debati glede razvoja gospodarske krize slišalo dvoje mnenj, eno skeptično, eno pa optimistično. Za sedaj so prilike take, da se ne ve, katero mnenje bo obveljalo. Vemo samo to, da so padle cene kmetijskih pridelkov in da je zaradi tega padlo tudi kmetjsko gospodarstvo. Postavka od približno 6.000.000 Din, ki je določena za socialno skrbstvo, je mnogo premajhna. Delavci mora nositi pri nas celo vrsto davčnih bremen. Nasproti temu pa je družbeni davek razmeroma majhen, ker vlada pri nas prohibitivna zaščita industrije. Glede brezposelnosti je mnenja, da se da odpraviti le z javnimi deli. Priporoča tudi, naj bi se osnovala posebna komisija, v kateri bi bili zastopani delavci in podjetniki in ki bi imela pravico odločati, kdaj in v katerem obsegu sme kako podjetje svoj obrat reducirati in odpustiti delavstvo. Manjka nam tudi zakon o kolektivnih pogodbah. Nato govori o našem izseljenstvu ter poudarja, da bi moral izseljeniški urad razvijati živahnejše

delovaje in ne se omejevali samo na pisarniško in birokratično delo.

Poleg brezposelnih delavcev imamo tudi brezposelne kmete, katerim bi se moglo pomagati z notranjo kolonizacijo. Priporočila, naj se najde način izdatnega obdelave sedanjih fidejkomisnih posestev. Glede zgradbe malih stanovanj priporočila, naj se ustanovi pri Kranjski hranilnici poseben oddelek za one, ki bi hoteli zidati. Vloge teh ljudi bi se obrestovale z zelo majhnimi odstotki, zato pa bi se jim dajal v slučaju gradnje cenen kredit.

Pfeifer Josip je predlagal, naj bi banovina kupila Thurnsko grajsko pri Leskovcu, ki je v zelo dobrem stanju in jo adaptirala za hišalnice za krški srez. Upravo naj bi poverila vsem občinam tega sresa. Prosi, naj banovina po svojih strokovnjakih izvrši ogled in oceno tega posestva.

Dr. Pivko Ljudevit navaja kot eden vzrokov krize v podeželju odpad sezonskih del. Opaža se tudi nedostatek delavstva v planinskih občinah. Vendar se pa tudi na drugi strani vidi, da si Poljanci nabavljajo posestva v hribih. Prepove naj se izdajanje raznih potrdil po oblastvih za pobiranje milodarov, predvsem onih, ki niso iz naše banovine ter se potreba ne da kontrolirati. Govornik slika nato položaj naših deklet, ki služijo v večjih mestih, predvsem v Beogradu in v Zagrebu. Tudi tem je treba posvetiti posebno pažnjo. Eventuelno naj bi se stopili v stik z ženskimi društvi v Beogradu in Zagrebu, da se tem dekletom zgradi primeren dom, ki jim bo nekako zavetišče.

Občinam, ki so se udeleževale v akciji za zgradbo stanovanj, naj se s tega mesta prizna njih poštrevolnost.

Čížek Alojzij na splošno priporoča banovini podpiranje revnih in siromašnih oseb, zlasti v zimskem času.

Benko Josip je prosil za posredovanje, da bodo naši sezonski delavci deležni v Franciji istih ugodnosti kakor v Nemčiji. Izseljevanje naj se omeji na najmanjše število in naj se skuša prebivalstvo zaposliti z javnimi deli doma.

Postavka za podpore ob elementarnih neugodah se mu zdi za vso banovino premajhna. V Prekmurju je bila leta 1928 silovita toča, ki je pokončala vse poljske pridelke. Bivša mariborska oblast je priskočila prebivalstvu sicer na pomoč, vendar pa na tak način, ki ni imel nobenega efekta, temveč se je ljudi s to podporo naravnost uničilo. Oblast je razdeljevala

žito za seme proti petletnemu odplačilu, in sicer po cenah, ki so bile daleč nad tedanjimi dnevnimi cenami. Zaradi sedanjega katastrofalnega padca žitnih cen prebivalstvo dolga ne more odplačevati. Zato prosi, naj bi se postavila za elementarne neugode deloma uporabila za odpis tega dolga.

Dr. Senčar Matej je povdarjal, da je jedro sedanje nezaposlenosti višja produkcija, kot jo more trg konsumirati. Z delom se bo povečala tudi konzumna moč. Mi imamo možnost ublažiti to krizo s tem, da damo ljudstvu dela.

Veršič Ivan se je pridružil predlogu g. Mihelečiča glede podpore hišalnic v Muretincih.

Goluh Rudolf je predlagal, naj se organizira, da bodo naši delavci v tujini zaščiteni tudi po naših zastopnikih. Kot zgled navaja Poljsko. Akcija, da se našim delavcem v Franciji zagotove vse socialne dajatve, je pravilna, ker imamo tam stalne delavce, ni pa prikladna za Nemčijo, kjer imamo samo sezonske delavce, ki morajo plačevati vse prispevke za socialno zavarovanje, nimajo pa od teh nobenih koristi. Če je pokrenjena akcija, da bodo ti sezonski delavci v Nemčiji oproščeni plačevanja teh prispevkov.

Rajh Jakob je opozarjal, da bo izvajanje osebne dela na cestah odvzelo kruh tudi sedanjim delavcem, kar bo samo povečalo brezposelnost. Predlaga naj se že s tega vidika skuša omejiti zakon o javnih cestah glede osebne dela.

Orehku Franju se zdi banovinski proračun za socialno skrbstvo splošno premajhen. S pravilnim socialnim skrbstvom lahko zadržimo mase, da ne postanejo nezadovoljne. Socialno bedo moremo omejiti, ne pa odpraviti. Prispevek k prehrani brezposelnih se mu zdi premajhen. Vstavi naj se vsaj pol milijona dinarjev. Tudi prispevek k akciji za zgradbo malih stanovanj se mu zdi premajhen. S smotnim podpiranjem te gradbene akcije se da najbolj zatreči tudi komunizem, ker lastni stalni dom je najboljšo sredstvo za pobijanje komunizma. Poroča o obširnem gradbenem programu mesta Ljubljane, ki bo ravno s tem mnogo pripomoglo k omejitvi gospodarske krize. Seveda se bo morala pri teh delih v prvi vrsti ozirati na svoje. Opozarja, da je tudi beračenje zelo razširjeno ter prosi, naj se izda odredba, ki prepove beračenje posebno onih oseb, ki pridejo iz drugih krajev.

Nato je bila seja zaključena.

Lepe proslave Sv. Save

Ljubljana, 27. jan.

Ljubljana je danes svečano in lepo proslavila Sv. Savo, velikega prosvetitelja srbskega dela našega naroda. Po vseh šolah so imeli interne proslave s predavanji in deklamacijami. Izredno lepo je pa mladina proslavila ta praznik na Taboru.

Svečana proslava na Taboru

Dvorana je bila popolnoma zasedena. Nad odrom je visela Sv. Save. Navzoči so bili številni zastopniki naše javnosti in številna mladina. Bili so v dvorani divizionar g. B. Ilić, komandant mesta general g. Popović, zastopnik banske uprave načelnik dr. Lončar, I. podstarosta SKJ g. E. Gangl, dr. Fetič, ravnatelj Matej Hubad in mnogi drugi.

Po rezanju kolača in cerkvenih obredih, ki jih je opravil prola D. Janković je predaval domačin g. Živko Lukić o Sv. Savi in njega zaslugah za narod.

Posebno pozornost je vzbujalo nato petje himne Sv. Save. Zapel jo je moški zbor drž. učiteljskega pod vodstvom pevovodje g. E. Adamića. Sledile so deklamacije in petje zbora. Solo je pela gđ. Angela Cerar, gojenka 3. razreda učiteljskega. Zlasti je ugajala Pavčičeva »Gor čez Izaro«. Proslava je končala s pogostitvijo, nakar je sokolski orkester zaigral državno himno.

Sv. Sava na univerzi

Ob 11. dopoldne je na tradicionalni način univerza kralja Aleksandra I. proslavila praznik Sv. Save. Zborniško dvorano, ki je bila svečano okrašena s kraljevo sliko in oleandri, so napolnili gostje, predstavniki raznih korporacij in oblasti, univerzitetni profesorji in dijaštvo. Opazili smo banskega načelnika dr. Leonarda Stareta v zastopstvu bana Dravske banovine, divizijskega generala Ilića s soprogo, predstavnika konzularnega zbora avstrijskega konzula Pleinerta, knezoškola dr. Rožmana in prola Jankovića, župana dr. Puca in podžupana profesorja Jareca, dvorno damo gospo dr. Tavčarjevo, predsednika višjega deželnega sodišča dr. Rogina, višjega državnega tožilca dr. Graselija, intendanta narodnega gledališča Zupančiča, starosta sokolskega društva dr. Pipenherja, zastopnika zveze industrijcev Dragotina Hribarja, inž. Sukljet, predsednika Jugoslovanske Matice dr. Ravnharja in še celo vrsto drugih reprezentatov.

Ko je točno ob 11. rektor univerze profesor dr. Alfred Serko z dekani peterih fakultet stopil v dvorano, je akademski pevski zbor pod vodstvom kapelnika Neffata zapel manifestantno Foersterjevo kantato iz psalma 126. Rektor je uvodoma pozdravil navzoče in v začetku svojega govora pojasnil, da je na naši univerzi navada, da se vsakokratni rektor na proslavi velikega jugoslovanskega prosvetitelja Sv. Save predstavi s predavanjem, ki naj bo znanstvena obdelava kakšne teme iz njegove discipline, on pa si je za letošnjo priliko izbral psihoanalizo, da bi o tem zanimivem, aktualnem predmetu izpregovoril nekaj ne strogo znanstvenih, niti originalnih besed. V obširnem, dobro uro trajajočem predavanju je potem podrobno in nazorno od vseh strani osvetlil ta najzanimivejši problem moderne psihopatologije in na koncu na kratko formuliral tudi svojo kritično sodbo o psihoanalizi. Podčrtal je nje nepregledni znanstveni pomen za konkretno psihologijo in psihoterapijo, pogrjal in odklonil pa je njeno presamozavestno ambicijo, da bi se izoblikovala v neki nov svetovni nazor. Ugotovil je, da je velika zasluga psihoanalize odkritje podzavestnega duševnega sveta, da pa je najusodnejša zmota, povzdigniti eros za osrednjo os vsega dejanja in nehanja na zemlji. — Gostje in akademiki so rektorjevo predavanje živahno aklamirali.

Nato je rektor prešel na najvselejši del proslave — na razdeljevanje kraljevih nagrad slušateljem za najboljša znanstvena dela. Nagrajeni so bili: na filozofski fakulteti Ema Deisinger za razpravo »Anton Martin Slomšek

— pedagog«, Edvin Boje za isto temo, Gustav Ogrin za razpravo »Gotska arhitektura na Kranjskem«, na medicinski fakulteti Jože Bogataj za razpravo »Nevtrofilni levkociti v krvi zdravega človeka« (z geslom »Kri ni vođa«), Julij Krasnik za isto temo (z geslom »Slovenska kri«) in še za razpravo Canalis in guinalis in canalis femoralis, Julij Krasnik je poleg svetosavske prejel za prvo razpravo še posebno nagrado od Jugoslovanskega lekarskega društva; na teološki fakulteti so bili nagradi Tomo Tomjanović za razpravo »Razmerje apokrifnega Jakobovega evangelija do kano ničnih evangelijev stvarne in stilistične sorodnosti«, Vladimir Kargačin za razpravo »Ambrozija Milanskega Heksamerona libri VI i Bazilija Velikoga homilije o šestodnevju«. Janez Kalan za razpravo »Čuvstveni vzrok religije v luči prakulture«, Janez Jenko za razpravo »Eudajmonološki dokazi«, pater Simon Asić za razpravo »Gratia actualis in liturgie missali et sacramentali«. Pri tej priliki je rektor razdelil še dve nagradi češkoslovske vlade in sicer juristu Gojku Kitku za razpravo »Določbe o kazenskih sredstvih po češkoslovaškem osnutku za kazenski zakonik v primerjavi z našim pravom« in Danilu Douganu za razpravo »Razlike in enotnost kazenske pravnih norm glede kaznovanja po češkoslovaškem osnutku kazenskega zakonika in po našem kazenskem pravu«.

Ko se je rektor še zahvalil Nj. Vel. kralju in pa češkoslovaški za velikodušno naklonjenost univerzi, je akademski pevski zbor z državnim himno zaključil svečanost.

Svetosavska proslava v Beogradu

Beograd, 27. januarja. I. Danes so po vseh beograjskih šolah na zelo svečan način praznovali praznik Sv. Save. Na vseučilišču so se proslave udeležili general Savić, patrijarh Varnava, nadškof g. Rodić, poslanec ministrskega predsednika inspektor Nikolić, prosvetni minister Maksimović in mnogo drugih uglednih osebnosti. Po verskem obredu je akademsko pevsko društvo »Obilice« odpelo svetosavsko himno, ki so jo vsi prisotni stoji poslušali. Sledili so navdušeni vzkliki kralju in kraljevskemu domu. Zatem je rektor univerze dr. Mitrović predaval v poljedelski krizi. Nato se prečitali imena legatorjev univerze ter imena visokošolcev, ki so dobili nagrade za razna dela. Kraljevo nagrado je dobil med drugimi tudi Vladimir Petrešek, teolog, nagrado srbskega poljedelskega društva pa Stanko Mazi.

Beograd, 27. januarja. I. Proslava Sv. Save v Beograjskem ženskem društvu je bila zelo svečana. Slave sta se udeležili tudi Nj. Vis. kneginja Olga in princesa Marina. Poleg cerkvenega obreda je bil tudi koncertni del slave.

Atentat na italijanskega konzula v Curihu

Curih, 27. januarja. AA. Italijanski delavec Lino Bassi, rojen v Trentinu je hudo ranil strelom iz revolverja italijanskega generalnega konzula Bianchija. Bassi je zahteval, naj se mu izplača vojna pokojnina. Ker je generalni konzul to odklonil, je potegnil revolver in oddal nanj dva strela. Konzula so odpeljali v bolnišnico, kjer so ga operirali. Njegovo stanje je zelo resno. Kljub temu upajo, da mu bodo rešili življenje. Po atentatu je Bassi zbežal in so ga aretirali na ulici.

Politični izgrezi v Nemčiji

Berlin, 27. januarja. AA. Včeraj je prišlo v več nemških mestih do političnih izgrezov. V Mannheimu so se spopadli Hitlerjevci in pristaji Reichsbannerja. Padlo je več strelcov, ki so ranili nekaj oseb. Policija je prišla 40 Hitlerjevcev.

V Casslu je prišlo do spopada med Hitlerjevci in komunisti. Tudi tu je bilo ranjenih nekaj oseb. Policija je aretirala 30 komunistov.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 27. januarja. d. Dunajska vremenska napoved za jutri: V južnih Alpah precej jasno. le tu in tam megleno; na vzhodnem robu Alp spremenljivo oblačno, tu in tam malo snežilo, temperatura se zviša.

Rešitev vladne krize v Franciji

Pariz, 27. januarja. AA. Francoska vlada je sesavljena. V kabinetu so štirje senatorji, med temi: eden neodvisen, dva demokratske levice, eden radikalni socialist in eden od republikanske zveze. Od 25 poslancev, ki pripadajo novemu ministrstvu, je šest republikanske levice, pet radikalne levice, štirje demokratsko-socialne akcije, trije socialistično-radikalne levice, dva republikanska socialisti, eden pristajal demokratske ljudske stranke, dva republikanske demokratske zveze in dva neodvisna.

Pariz, 27. januarja. AA. Francoska vlada je sestavljena takole:

Predsednik vlade in minister za notranje zadeve Pierre Laval, pravosodje Léon

Guerard, zunanje zadeve Briand, vojska Maginot, vojna mornarica Dumond, prosveta Rostand, finance Flandin, proračun Piétri, javna dela Deligne, delo Lambru, trgovina Rolin, kmetijstvo Tardieu, trgovska mornarica Chapedelaine, penzije Champetier de Ribes, pošte Guernier, kolonije Reynaud. Ministrstvo za narodno zdravje še ni zasedeno.

Državni podtajnik v predsedništvu vlade je Poncet, za notranje zadeve Galatan, za umetnost Pêche, za kolonije Gaumaret, za kmetijstvo Fauld, za trgovino Freyd, za turistikto Guérard, za delo Foulon, za letalstvo Riche, za mornarico Dignac, za telesno vzgojo Marinaud.

Arbitražna pogodba med Avstrijo in Madjarsko

Dunaj, 27. januarja. AA. Korbiro poročila: Pogodba o pobotanju in arbitraži, ki je podpisana med Avstrijo in Madjarsko, je sestavljena iz treh delov, ki imajo 22 členov. Ta pogodba je nekako dopolnilo stari avstrijsko-madjarski pogodbi o prijateljstvu, reševanju sporov in arbitraži, sklenjeni leta 1923. Nova pogodba obdeluje nekatere odredbe stare pogodbe, ki so ostale še dalje v veljavi, preciznejše, kakor jih je prejšnja pogodba. Nova pogodba bolje ustreza izkušnji, ki jo je ustvarilo medsebojno sodelovanje od leta 1923.

V uvodu nova pogodba naglašja, da je namen pogodbe nadaljnje jačanje prijateljstva med Avstrijo in Madjarsko. V drugem delu se v 10 členih predvidevajo modusi postopka v primeru sporov; te od-

redbe so v glavnem slične odredbam pogodbe, sklenjenih med zavezniki državam in Madjarsko, odnosno Avstrijo. Glede arbitraže vsebuje ta pogodba odredbe, po katerih se lahko obe državi v roku 6 mesecev po tem, ko je katera izmed njiju izrazila željo za izvajanje arbitraže, z navadno tožbo obrneta na mednarodno sodišče v Haagu.

Tretji del pogodbe vsebuje splošne odredbe o ratifikaciji pogodbe, ki naj stopi v veljavo. Po odredbah pogodbe morata parlamenta obeh držav pogodbo ratificirati. Tudi jo mora registrirati Tajništvo Društva narodov. Kar se tiče zadnje odredbe, je sama pogodba ne predvideva kot pogoj za nje uveljavljenje.

Ouida:

Kneginja Zurova

»To je bil torej Corréze,« je pomislil. Takšnega si ni predstavljala v svojih sanjah. Njegove šaljivke in dovtipi so jo žalili. Njene uboge prevare so se zrušile in življenje, ki se ji je za hip zazdelo svetlejše, je vnovič zatemnelo.

Corréze, ki je ves čas svojih lepih govorov ni izpustil iz oči, je videl, kaj se v njej godi. Toda dasi ga je to bolelo, je dejal sam pri sebi: »Toliko bolje; saj nimam pravice ne moči izpregovoriti njeno usodo.«

Ko je šel od nje, si je dejal: »Ne smem dolgo tu ostati.« Vendar pa je ostal.

Zvečer je bil povabljen v cesarski grad. Tudi Vera je bila tam vsa v belem, z belimi lilijami za pasom. Ni se ji približal, toda ni je izpustil iz oči. Njena navzočnost pa ga je podžigala, da je bolje pel kakor nikoli poprej. Veličanstvi sta bili polni hvale in priznanja zanj, pripisujejo seveda svoji visoki navzočnosti njegovo izvrstno petje. Bil je junak cesarske slavnosti in vendar je povsil glavo, ko je iz cesarskega gradu korakal proti domu skozi gozdne z mesečino oblite steze. Srce mu je bilo težko, ker je zopet videl njo, ki bi jo bil utegnil vzljubiti, ne, ki jo je ljubil — o tem ni več dvomil in ki je bila zanj za vedno izgubljena.

Naslednjega predpoldneva mu je neki odposlanec z

dvora prinesel dragoceno, z biseri vdelano škatlico in cesarjevo povabilo na lov na divje koze v Dachstein, kar ga je veliko bolj veselilo nego zlato in dragulji.

Takoj po cesarjevi škatli je prejel pisemce od gospe pl. Sonnaz, s katerim ga je povabila na večerjo. Corréze se je opravičil, da mora še tisti večer oditi proti Dachsteinu, ter zaključil takole svoj odgovor. »Kdo bi si upal trditi, da ni res, da izginjajo razlike v družbah sveta, če more pevec v cesarjevi družbi ležti na Dachstein?«

»Jasno je,« je pomislil. »Njeno prijateljstvo je sumljivo. Rada bi se maščevala Zurovo in računa pri tem name, toda molite se dična markiza.«

Popoldne je napravil izlet v hribe, da se izogne vrvežu na esplanadi. Šel je skozi dolino Weißbacha, na čegar bregu rasto z mahom obrasli drevesni velikani. Voda šumi, grgrra in se peni, ob deblih in visoko v vejah gnezdi in pojo ptiči. In končno te cesta privede do velikega svetlovišnjevega Adarskega jezera. Corréze, ki je bil izvrsten pevec, je hodil več ur zapored, uživajoč ostru gozdni vonj. Bil je prijatelj narave in lepi razgled bi ga bil kakor vedno utešil, toda danes je bil potr.

»Kako, kako je vendar prišlo do tega?« To vprašanje mu ni šlo iz glave. »Seveda so jo silili, toda čemu se je tako naglo udala? Zakaj ni bila pogumnejša, stanovitejša?«

V neki gozdarski hiši si je nekoliko odpočil, nato se je vrnil. Ves prašen se je bližal Ischlu, ko je nenadoma uzrl v daljavi dve človeški postavi in psa. Kmalu je spoznal Vero, ki jo je spremljal ruski sluga. V nekajkih

minutah ju je dohitel. Hodila sta počasi, toda obotavljala se je. Morda bi bilo bolje, če bi se okrenil, da bi ga ne opazila. Tedaj pa se je Vera obrnila proti solnčnemu zahodu ter zagledala Corréza.

Zdaj se je odločil ter zakorakal proti njej. Vera je zardela, ko se ji je približal, vendar pa mu je preprosto in prisrčno podala roko, ko se je gologlav priklonil.

»Tako sami, kneginja? Ali tudi vas zanima samota v naravi?«

Odgovorila je nekoliko preborno, da silno rada dela peš izlete. Ni mu rekla, naj ju spemlja, pa mu tudi ni dala razumeti, da hoče sama dalje, in tako sta korakala vstric, deloma pogovarjajoč se, delom molče.

Stari ruski sluga, ki jima je sledil, je namrščil čelo. Vedel je, kdo je Corréze, bil je celo pri nekem njegovem zmagovalnem nastopu v Petrogradu. Vendar pa po njegovih nazorih pevec ni imel pravice korakati poleg kneginje Zurove, kakor bi bil njej enakoroden. Najrajši bi bil stopil med njiju, ker pa to ni šlo, si je dejal, da bo dobro, če to pove svojemu gospodu.

»Gospe de Sonnazove ni danes pri vas?«

»Ne,« je odgovorila Vera, »ima mnogo znancev tu.«

»Ali je vaša prijateljica?«

»Bila je tako ljubezniva, da se je ponudila mojemu možu, da me semkaj spremlja.«

»Ah,« si je dejal Corréze, »če bi vedela, kako velika je njena nesramnost! Glasno pa je rekel: »Markiza je duhovita ženska, gotovo je prijetna spremljevalka — če se ji zljubi,« je pristavil tiho.

Ljudska sodba in ob-sodba

Jarenina, januarja.

Blaženi mir je med nami, in vsi občutimo blažilo moč domovinske sloge ter diš narodne bratske vzajemnosti in strpnosti, odkar je zaklical naš preblagi kralj Aleksander s svojim manifestom rešilne besede: »Mir vam bodi!« ter je razpustil politične stranke, katere so bile marsikod moralno že zastrupljene s strastjo zavisti in s strankarskim sovraštvom.

Poslušal sem skupino kmetov v domačem razgovoru. »Hvala Bogu, da imamo mir pred strankarskimi hujskacijami,« je rekel prvi. Drugi: »Saj se nisi smel nikamor pokazati, da ne bi te bil obsul kak agitator s svojo strankarsko točo. In če si bil tudi najboljši človek, ostal si za njega ničvrednej, ako mu nisi obljubil, da boš vrgel ob volitvi kroglico v skrinjico njegove stranke!« »Res je,« se oglasi tretji kmet, »saj so se v Jarenini od nekem shodu na cerkvenem prostoru kmetje in viničarji do krvi pretepli, ker so bili strankarsko zaslepljeni in nahujskani. Agitatorji so nam obetali vedno kup dobrin, dobili pa smo navadno suh pelin. Ponemod so že bili celo božji hrami zamračeni in blato strankarske gonje. Kristusova ljubezen do bližnjega je umirala. Zato še enkrat: Hvala Bogu, da smo rešeni te strankarske kuge!« — Tako kmetška sodba. In kdo ji ne bi pritrdil! — Nad ruševinami nekdanjih strank sovraštva pa je mogočno zaplaval varuh miru in sprave — Sokol kraljevine Jugoslavije, ki zbira k sebi nepristransko v bratski ljubezni in domovinski slogi vse sinove in hčere velike Jugoslavije, ki so blage in dobre volje. Sokol kraljevine Jugoslavije je tudi zmagovito poletel v lepe Slovenske gorice. Skoro po vseh župnijah že ima svoje postojanke. V Jarenini smo imeli sokolski občni zbor dne 18. t. m. Šolska dvorana se je napolnila s sokolsko zavednim občinstvom. Starosta, tajnik in blagajnik so podali svoje letno poročilo. Koncem leta 1930. je imelo društvo 41 članov in 48 naraščaj. V vadiateljski tečaj v Ptuj se določila g. načelnik učitelj Kump in načelnica učiteljica gđ. Karolina Conč. V novo sestavljenem odboru so ostali vsi stari odborovi člani, nekaj pa se je pritegnilo še novih, med njimi zgledni kmet Jožef Pezdikek kot podstarosta.

— Nj. Vel. kralj pokrovitelj razstave v Velikem Bečkereku. Na zadnji seji prireditvenega odbora za poljedelsko razstavo v Velikem Bečkereku je predsednik obvestil odbor, da je Nj. Vel. kralj prevzel pokroviteljstvo razstave. Iz seje so poslali kralju pri tej priliki zahvalno brzojavko. Razstava bo od 20. do 27. februarja.

— Darilo predsednika Masarika dr. Stojadinovića. Predsednik češkoslovaške republike je podaril veliko svojo sliko s posebnim posvetilom g. dr. Miloslavu Stojadinoviću, podpredsedniku beogradske občine, v znak pažnje do njegovega javnega dela za zблиžanje Slovanov.

— Člani strokovnega sveta v ministrstvu za socialno politiko. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je imenoval za člane strokovnega sveta v ministrstvu za socialno politiko te-le gg.: za predsednika dr. Vladimira Katičiča, načelnika sanitarnega oddelka, za člane pa Ljubomira Hofmanovića, načelnika splošnega oddelka, Dušana Jeremića, načelnika oddelka za socialno skrb, dr. Ivana Kunca, višjega svetnika, in Nikolo Velimirovića, višjega svetnika. Za namestnike članov Marija Krmpotiča, inženjerja, in Petra Momirovića, inšektorja.

— Organizacija diplomiranih tehnikov poziva vse absolvente Tehnične sred. šole v Ljubljani, da takoj javijo svoj točen naslov in službene podatke na Organizacijo diplomiranih tehnikov, Maribor, Stolna ulica 1/III.

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in skrobjeno perilo v najlepšo izvršitev. 398

— Velik zbor kmetov v Varaždinu. V nedeljo je bil v Varaždinu velik zbor, ki ga je sklical kmet Karlo Kovačević. Zbora se je udeležilo okoli 6000 ljudi. Otvoril ga je s kratkim a sočnim nagovorom kmet Majcen iz Hrapincev. V svojem govoru je zlasti poudaril, da je glavni pomen zbora v tem, da so na njem zbrani ljudje vseh bivših političnih strank. Burno pozdravljen je nato povzel besedo Karlo Kovačević. Predvsem je sporočil zbranim veselo vest, da je ta trenutek Nj. Vel. kralj ne samo prispel v Zagreb, nego da se že nahaja v staroslavnem banskem dvorcu v Zagrebu skupaj z ljubljeno kraljico Marijo, in da je po došlih poročilih bil sprejem veličasten, kakor ga morejo prirediti samo topla zagrebška srca.

— Brzoturnir dr. Alješina v Zagrebu. V ponedeljek je igral mojster Alješin v Zagrebu brzoturnir s 16 šahisti. Od 15 točk jih je dosegel 14. Dobil je 14 partij, eno je pa remiziral. Brzoturnir je trajal 7 ur. S tem je dr. Alješin končal svoje 6-tedensko potovanje po Jugoslaviji in je včeraj odpotoval v Pariz.

— Brezposelni Jugoslavlani v Južni Ameriki. Iz Splita poročajo, da se je vrnilo na državne stroške iz Argentine precej naših izseljencev, ki so v Južni Ameriki 11 mesecev zaman iskali dela. Po njih izjavah je v Južni Ameriki okoli 2000 Jugoslovanov brez posla.

Iz Dravske banovine

d Imenovanje. Imenovan je v glavni carinarnici v Mariboru za višjega carinskega kontrolorja g. Bogdan Čvitković, carinski kontrolor iste carinarnice.

d Božičnica kluba Primork. Tudi letos je odbor kluba priredil božičnico. Koliko revnih otrok, dijakov in sirot je klub razveselil z božičnimi darovi, ne morem tu točno podati, da si pa javnost ustvari približno sliko, navedem, da je bilo obdarovanih nekaj nad 200 dijakov in družin. Naravnost ogromno je narastlo število dospelih prostelj za pomoč in podporo siromašnega dijaštva, vdov in sirot, ki so pribežali v zadnjem času iz Primorja, ker jim tam ni bilo mogoče več vzdržati. Poleg tega se je plačala hrana za revne dijake. Nadalje se je obdarovalo s čevlji 20 dijakov, z obleko nad 30 družin. Nekateri dijaki so bili obdarovani z novimi oblekami in deloma s toplimi zimskimi suknjami. Vrh tega je odbor preskrbel pri gostoljubnih, usmiljenih družinah, gostilnah in hotelih 12 najpotrebnejšim dijakom brezplačno hrano do konca šolskega leta. Tedaj je naš klub izdal nad 17.000 Din deloma za prehrano, stanovanje, živila, obleko, perilo, obutev ter za potniške stroške na službena mesta in denarne podpore itd. Te suhe številke pa ne povedo, koliko podrobnega dela je opravil odbor in koliko drugega gorja je klub olajšal tem revnim izgnancem, ki so morali zapustiti svoje domove. Predvsem je velika moralna pomoč, ki jo nudi klub, kajti vsi naši rojaki se zaupno zatekajo k našemu društvu, ki jih s pomočjo javnosti, oblasti in posameznih dobrotnikov lahko obvaruje pred marsikatero nezgodo. Da je pa imel klub tako krasne uspehe, gre v prvi vrsti toplo zahvala našim dobrotnikom, predvsem banovini, magistratu, bančnim zavodom, zavarovalnicam in uglednim tvečkam, ki niso štedile, da otrejo bratom solze. Kjerkoli je klub potkal, povsod je našel odprte roke in srce, vsa naša javnost je tekmovala, da pomaga siromakom v nesreči, v katero jih je zavedla žalostna usoda. Končno izrekamo prisrčno zahvalo vsem, prav vsem, ki so na kakršen koli način pomagali njim, ki so za svojo domovino žrtvovali vse in rajši zapustili svojo rodno grudo in rojstno hišo, kakor da bi pozabili, da so slovanske krvi.

Tajnica.

d Novi večerni tečaji za knjigovodstvo, računstvo in nemščino se otvorijo na Zenskem učiteljskišči v Ljubljani, Resljeva cesta (privatni učni tečaj). Pojasnila daje šolski sluga (ves dan) in Delavska zbornica v uradnih urah (od 8. do 14.). Splošni izobraževalni tečaj za delavstvo pa se bo vršil ob nedeljah od 9 do 12. Vpisovanje istotam.

d Zaključek I. polletja na osnovnih šolah. Na osnovnih šolah se zaključijo I. polletje 1930-1931 v soboto 31. januarja t. l. po končanem rednem pouku s razdelitvijo izkazov. — Drugo polletje se začne z rednim poukom v sredo 4. februarja t. l.

d Denar in vole izvalil. Mesarski pomočnik Janez Znidaršič, roj. l. 1906. v Boštanju, pristojen v občino Studenec, srez Krško, je na zvit način izvalil od trgovca Beretića v Smarjeti 1000 Din, od posestnika Kunstelja iz Klenovca pa par volov, vredne 9750 Din in nato neznanom pobegnil. Za Znidaršičem je izdana tiralica.

Iz drugih banovin

Tri smrtne obsodbe

Dne 20. novembra lani je neka Zorka Panič iz Požarane v gnjilanskem srezu nagovorila svojega ljubčka Trajka Zdravkovića, naj umori njeneega moža Trajka Paniča. Ljubček sam tega ni storil, pač pa je najel nekega Osmana Zekovića, kateremu je obljubil za umor 600 Din. Vsi trije so se dogovorili in neko noč je Zorka natrosila v možovo skodelico s kavo neko usipalno sredstvo. Ko je trdno spal, sta prišla Zeković in Zdravković in ga zadavila ter truplo pokopala za hišo. Ker ju je grizla vest, sta dobila nekega Trajka Lesiča iz Požarane in mu obljubila veliko vsoto, če odnese umorjenega Paniča iz vasi in ga pokoplje kje v okolici. Na šušljanje po vasi o umoru so orožniki takoj uvedli preiskavo in odkrili zločin. Pred dnevi so bili vsi trije zločinci obsojeni pred sodiščem v Gnjanu na smrt, Lesič pa, ki je pomagal skriti truplo, na 4 leta robije.

Nova odkritja ponarejevalski aferi

O ponarejevalcih denarja iz Velikega Bečkereka smo včeraj že poročali. Glavni krivec je dr. Ljudevit Reiser, njegov glavni pomagač pa gostilničar Jožef Agošon, ki je pri zaslišanju izdal vse svoje zveze s ponarejevalci denarja v inozemstvu, tako da so glavni iniciatorji te aferi pravzaprav inozemci. Tako je imel Agošon zveze z znanim svetovnim falzifikatorjem Izidorjem Dušem, ki ga poznajo vse evropske policije. Ta je prihajal v našo državo, svede po trgovskih poslih, in dajal navodila, kako naj ponarejajo denar. Duš in Agošon sta hotela začeti tudi s ponarejanjem naših kolekov, pa sta to opustila, ker sta zračunala, da bi jim premalo neslo. Zbrala pa sta še med prijatelji za naprave in klike 30.000 Din. Duš je napravil tudi načrt za ponarejanje žetonov, kakršne rabijo v Monte Carlu. V ta namen je šel na Dunaj po denar, kamor pa mu je prišla policija za petami, naker je odpotoval v Curih. Tu ga je iskal tudi Agošon, med tem pa je Duš že odpotoval v Monte Carlo. Agošon pri zaslišanju ni hotel povedati, kako je bilo v Monte Carlu in z žetoni. Najbrže se sleparjem ni posrečilo spraviti ponarejenega žetona v promet. Oblasti energično nadaljujejo preiskavo te aferi, ki je, kakor vse kaže, pravcata mednarodna falzifikatorska afera.

d Žensko kolo zaplenjeno. V gostilno Frece v Laškem je pripeljal neznan moški žensko kolo, češ da pride ponj v par dneh. Ker je obstojal sum, da je bilo kolo ukradenno, so ga orožniki zaplenili. Kolo je znamke »Velo«, črno pleskano in še dobro ohranjeno.

d Vreme. Včeraj ob 7. je kazal barometer v Ljubljani 761,5, termometer 1,1, vlaga 92%, veter ESE, oblačnost 10. Zgodaj zjutraj je snežilo (do 7. ure 0,7 mm). V Mariboru je kazal barometer 758,3, termometer -2, vlaga 84%, mirno, jasno. Deževalo je v Beogradu (1 mm) in v Zagrebu (3 mm). Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 5, najnižja 0,4, v Mariboru -8, v Mostaru 8, v Zagrebu 1, v Beogradu -3, v Sarajevu -7.

Ljubljana

Sreda, 28. januarja 1931., Karel. Pravoslavni: 15. januarja, Pavao.

Nočno službo imata lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi c.

■ Odprta noč in dan so groba vrata. Umrla sta 26. t. m. Josip Plesa, 46 let star, strojovnjak drž. žel. v p., Dermotova ul. 14, včeraj pa Marija Šubelj, roj. Strle, 70 let stara, poseselnica, Vel. strad n. 11.

■ Koncert v Zvezdi ob 40-letnici g. Krapeža. Zahvaljujemo se vsem obiskovalcem in darovalcem, ki so pripomogli, da je prireditev tako dobro uspeš. Denarni uspeh po odbitku vseh izdatkov je manjši, kot se je pričakovalo, toda kljub temu bo mogoče s čistim dobičkom, s prispevki uslužbencev in gospoda šefa obleči 21 revnih dečkov. Obdaritev ubožnih šolarčkov bo 28. t. m. ob 4. uri popoldne v restavraciji Zvezdi. Pri tej priliki bo čajanka z godbo.

■ O sodobnem vrtnarskem oblikovanju bo govoril inž. C. Jeglič danes v sredo 28. t. m. ob 19. v dvorani mineraloškega instituta na univerzi. Predavanje priredi podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva. Vabljeni so vsi, ki se zanimajo za prospek našega vrtnarstva tudi v kulturnem oziru. Vstopnine ni.

■ Društvo »Pravnik« opozarja na redno glavno skupščino v sredo 28. t. m. ob 18. uri v ljubljanski pravosodni palači.

Slavčeva maškarada

v nedeljo 1. februarja
v hotelu »Union«

■ Tatvina v semenišču. V semenišču je ukradel neznan tat kuharicam Josipini Bohinčevi, Uršuli Žibertovi in Angeli Kraškovičevi več jopic, predpasnikov in naglavno ruto v vrednosti 400 Din. Tatvine je osumljen neznan moški, star okoli 30 let, srednje postave in podolgastega obraza, oblečen v sivo obleko.

■ Tatvina dežnega plašča. Delavcu Ivanu Žuži, stanujočemu na Cesti v Mestni log 4, je bil ukraden med 16. in 17. uro v Livarski ulici 3, kjer je bil zaposlen s prevažanjem zemlje, s pritličnega stopnišča dežni plašč, vreden 60 Din.

■ Kaznjene pobegnili iz bolnice. Iz splošne bolnice v Ljubljani je pobegnili kaznjene Albin Struss, roj. l. 1910, v Gumeru, srez Weissenstein, pristojen v Bragučevo pri Mariboru, samski, ključavničar, ki so ga radi operacije pogoltnjene žlice pripeljali v Ljubljano iz zapora v Celju.

Maribor

m Naziv članov banskega sveta. Gospod ban je izdal tolmačenje naslova članov banskega sveta. Po tem tolmačenju se ne nazivajo »banski svetniki«, ampak le »člani banskega sveta«. »Banski svetnik« je samo naslov visokih banovinskih uradnikov.

m Odhod prof. Vesenjaka v Beograd. Jutri, v četrtek, odpotuje k zasedanju Višjega zakonodajnega sveta v Beograd minister v p. g. prof. Ivan Vesenjaj, član sveta.

m Ljudska univerza v Mariboru. Opozarjamo na predavanje v petek, dne 30. t. m. zvečer. G. Leon Poljanec bo govoril o svojem dvletnem bivanju med črnci v osrčju Afrike, v skrivnostnem Sudanu.

m Šimenčeva gostovanje odgodeno. Tenorist g. Marij Šimenc je brzojavno obvestil gledališko upravo, da vso zaposlenosti danes ne more gostovati v »Prodani nevesti«. Vsoled tega se njegov nastop odgodi. Kupljene vstopnice bodo veljale za takratni nastop in se sedeži še lahko rezervirajo.

m Srebrna poroka. Včeraj sta nameščena tukajšnje vinarske in sadjarske šole g. Franjo Soriko in njegova žena Antonija slavila srebrno poroko. Še na mnoga leta!

m Smrtna kosa. Včeraj je v Mariboru umrla ga. Marija Macarolova, rojena Starčeva, soproga policijskega podnadzornika g. Ludvika Macarola. Pogreb bo v četrtek ob 16. uri izpred mrtvašnice na frančiškanskem pokopališču na Pobrežju. Blag ji spomin!

m Izpit za rešilce pri prostovoljnem rešilnem oddelku so po več mesečnem večernem tečaju za reševanje položili Franjo Rataj, Ferdo Kunec, Mirko Hribnik, Joško Meniga, Drago Jamšek, Franc Čerče, Ivan Stumberger, Anton Zupanek, Mirko Škrobar, Viljem Hermansky. S tem se je kader rešilnega moštva znatno povečal. Tečaj je vodil zdravnik rešilne postaje dr. Karel Ipavec.

m Zopet sneg. Po izredno toplem, prav pomladanskem dnevu je v ponedeljek krog polnoči pričel padati sneg, ki je znova pobelil mesto in vso okolico. Vendar ga je za sport premalo.

m Samomor. Včeraj zjutraj so v Mestnem parku v bližini spomenika, posvečenega majski deklaraciji, našli na tleh pod neko smreko mrtvega 52letnega V. K. z vrvoj krog vratu. Ugotovilo se je, da se je K. obesil na šibko smrekovo vejo, ki se je pozneje vsled njegove teže odlomila, da je padel na tla. Truplo pokopnika so po uradnem pregledu prepeljali v mrtvašnico na Pobrežje. Pri njem so našli dvoje poslovnih pisem. Samomor je izvršil radi raznih nezgod, ki jih je imel v življenju.

m Nesreča. Na poledenih tleh je v ponedeljek padla in si zlomila desno roko v zapletu učiteljica ga. Milica Mohorjeva.

m Težka nesreča v Framu. V ponedeljek je v Framu padel tamkajšnji posestnik, 44letni Josip Čretnik z oreha, katerega je obsekaval, 7 metrov globoko na tla in si zlomil hrbtenico. Prepeljali so ga v tukajšnjo bolnico.

m Tatvina obleke. V ponedeljek zvečer med 19. in 20. uro se je neznanec splazil skozi okno v hišo posestnika Josipa Marenčiča na Meljski cesti št. 64 in odnesel par čestniških čevljev, vrednih 600 Din, 2 para moških čevljev, vrednih 500 Din, 2 ponošena suknjiča, vredna 150 Din, perila za 100 Din in likalnik, vreden 150 Din. Skupna škoda znaša 1500 Din. Tat se je pod oknom sezul in je pri odhodu pustil svoje čevlje — za spomin.

Celje

* Celjsko obrtništvo se poziva, da se zglati danes v sredo 28. t. m. ob 20. v pisarni obrtnega društva v Obrtnem domu radi razgovora o davčni napovedi.

* Davčna prijava za pridobitno. Gremij trgovcev opozarja vse člane, da poteče rok za vložitev davčnih prijav s 6. februarjem.

* Uradni dan Zbornice za TOI v Ljubljani za Celje in celjsko okolico. Gremij trgovcev v Celju sporoča vsem gospodarskim trgovcem v Celju ter njega bližnji in daljnji okolici, da uraduje referent Zbornice v torek 3. februarja od 8. do 12. v posvetovalnici gremija v Razlagovi ulici št. 8, pritličje, levo. Stranke, ki žele kako pojasnilo ali nasvet v zadevah, ki jih zastopa Zbornica, se vljudno vabijo, da se pri njem v določenem času zglase.

* Na plesu trgovskih nameščencev, ki bo v soboto 31. januarja, bo svirala znana godba »Merkur« iz Ljubljane.

* Predavanje o turizmu in o Alpah bo v soboto 31. t. m. v dvorani Delavske zbornice ob 20.30. Predaval bo znani alpinist g. dr. Tuma Henrik iz Ljubljane. Predavanje spremljajo skioptične slike.

* Nalezljive bolezni v Celju in okolici. V času od 1. do 7. januarja je bilo stanje nalezljivih bolezni sledeče: legar v okolici 5; škrlatinka v mestu 1; v okolici 7; davica v okolici 3; šen v okolici 1; krčevita odrevenelost v okolici 1.

* Smrtna kosa. V ponedeljek je v Liscach umrla ga. Kasper Terezijska, posestnica iz Vuzenice, stara 66 let. Pokojna gospa je prišla k svoji hčerki, posestnici gospej Petriček v Liscach na obisk, pa je po kratki bolezni umrla. Prepeljali so jo v Vuzenico, kjer bo pokopana. — V javni bolnici je umrl v ponedeljek 47letni Kovačič Jakob, kamnosek pri tvrdki Slavec v Kranju, doma iz Sv. Kristofa pri Laškem. Tudi on je prišel za nekaj časa iz Kranja domov, pa je zbolel doma in so ga morali spraviti v celjsko bolnico, kjer je umrl.

* Nesгода na cirkulariki. Pri hotelirju Volčanskul na Brežicah zaposleni sluga Humar Stanislav se je pred štirinajstimi dnevi pri žaganju drv na cirkulariki globoko ranil v prst leve roke. Rano je zanemarjal dotlej da je nastala nevarna komplikacija in so ga morali prepeljati v celjsko javno bolnico.

Svečana svetosavska proslava na Taboru

Ljubljana, 27. januarja.

Srbska pravoslavna občina je priredila noč na Taboru proslavo Sv. Save za odrasle.

Proslave so se udeležili večinoma s soproga-mi ban dr. Marušić, podban dr. Pirkmajer, komandant Dravske divizije div. general Jelić, komandant mesta gen. Popović, inspektor artiljerijske brigade gen. Popović, šef štaba polkovnik Milčević, polkovnik Cvejić, polnoštevni oficirski zbor ljubljanske garnizije, župan dr. Puc, I. podstarosta SKJ Gaugl, podstarosta ljubljanske sokolske župe Marolt, ravnatelj Glasbene Maticе Hubad, dekan filozofske fakultete dr. Kelemine, vseučiliški profesor dr. Hadži, starosta Jugoslovanske gasilske zveze Turk, dvor-na dama Tavčarjeva, holandski konzul Knez, sreski načelnik dr. Andrejka, tajnik TPD Pogačnik, policijski zdravnik dr. Avramović, podpredsednik JCL Pustoslemšek, sreski nadzor-nik Rape, postajenačelnik Ludvik, odbor pravo-slavne cerkvene občine s proto Jankovičem na čelu in številno občinstvo iz Ljubljane in bliž-nje okolice.

Sporod proslave je bil zelo pester. Prva toč-ka so bile alegorične slike iz zgodovine Jugo-slavije. Sodelovalo je pri njih članstvo Sokola I in vojaštvo 40. pešpolka. Scene je sestavil in vodil g. Rudolf Ryška. Besedilo je spisal in ga prednašal pisatelj dr. Ivan Lah. Muzikalno kompozicijo je zložil dirigent brnske opere g. Balatka, izvajal pa je orkester pod vodstvom g. Svetla. Scene je bila razdeljena na 14 zelo pristranih slik. Pričenja se s slavo Dušanovega carstva in vodi na nesrečno Kosovsko polje do tja, ko Kosovska devojka nudi zadnjo kapljico umirajočemu junaku. Prihajajo vile, ki žalujejo nad propadjo nesrečnega naroda. Zasluženi narod mora dati cvet ženstva v hareme sovražnikov. Guslar je edini, ki s svojimi junaški-mi pesmimi spodbuja v narodu sveži duh in zavest. Junaški svečeniki so se postavili na čelu naroda, ki je po stoletjih izvajal zopet svojo samostojnost. Ti se niso zadovoljili samo s tem, temveč so polagali glavno važnost na pro-svetni procvit naroda. Nastopila je nova doba, s katero se je pojavil tudi nov neprijatelj na severu. Dvoglavni črni orel je napadel mirno živeti narod. Započel je težak boj, a junaški srbski narod se ni udal. Samo zavest junaštva, vera v resnico mu je rodila moč in zmago. Re-volucijarni pokret, ki se je globoko zarezal v srca Jugoslovancev, živeti pod tujim jarmom, ni miroval. Zdržal se je s skupni ideji, ki je vsem rodila Jugoslavijo.

Po alegoričnih slikah, ki jim je občinstvo navdušeno ploskalo, zlasti zadnji, ki jo je za-ključila državna himna »Bože pravde« so sle-dile pevske točke, ki jih je nadvse precizno izvajal mešan zbor gojencev moškega in žen-skega učiteljskega pod vodstvom Emila Adamiča. Solo točke je pela gđ. Mesec iz zadnjega let-nika žen. učit. Vsaka točka je žela burne apl-avze. Po koncertu se je razvil ples in lepa ne-prisiljena zabava.

Važna prosvetna usta-nova na Bledu

Otvoritev 6 tedenskega kmetijskega tečaja.

Bled, 26. januarja.

Bled in njega okolica bi sprlo svoje nad vse ugodne lege pri smoternem in racionalnem go-spodarstvu napredoval še v vse drugi meri, ako bi se ljudstvo zavedalo, da je neobhodno potrebno posvečati kmetijstvu vseh panog čim več pozornosti in zanimanja. Gotovo je, da do-naša tujski promet velike koristi, zato je po-polnoma pravilno in pohvale vredno, da je za-nimanje vseh za tujsko prometno politiko na višku. Vendar je pa povdariti, da bi bili do-bodki nedogledno večji, čim bi se polagala po-zornost tudi kmetijskim vprašanjem v večji in izdatnejši meri, kot dosedaj. Bled uvaža v času seziže velike množine najraznovrstnejš-ega sadja in tudi drugih živinskih potrebščin, iz različnih krajev in celo iz inozemstva ter daje drugim masne zaslužke, ko bi lahko nu-dil sam vse najboljše.

Uvidevajoč veliko važnost teh nad vse pere-ših vprašanj, je g. inž. Rataj, sreski kmetijski referent v Radovljici v zvezi z drugimi odloču-jimi činitelji začel resno razmišljati, kako bi bilo možno v čim večji meri odpravi temu gospodarskemu nedostatku.

Ustanovil je na Bledu v hotelu »Union« 6 tedenski tečaj, ki je namenjen v prvi vrsti našemu kmetovalcu in njegovi gospodinjji, kjer se bosta lahko naučila vse ono prepotrebno po-klicno in strokovno znanje, da bosta lahko z uspehom vršila poverljive jima naloge.

Pri otvoritvi je bilo navzočih več odličnih osebnosti, med njimi gg. dr. Janežič, dr. Če-šar, dr. Slivnik, iz Radovljice, šol. upravitelj Gradnik, Rus, blejski župan in še mnogo dru-gih.

Gospod inž. Rataj je v kratkih besedah po-jasnil vsem navzočim kmetovalcem važnost te-čaja. Zato je želeli, da bi bila udeležba oboje-ga spola čim večja. Tečaj se vrši trikrat tedens-ko, in sicer v četrkih in sobotah od 5. do 8. ure zvečer ter ob nedeljah od pol štirih do pol šestih popoldne.

Strokovna izobrazba je prvi pogoj v življen-skem boju za uspešen napredek, ne samo pri obrtniku, temveč tudi pri kmetovalcu. Naš kme-tovalec se uči le pri svojem očetu, ki ga nauči povečini samo to, kar zna sam. Zelo važno na-logo vrše v tem pogledu naše kmetijske šole in tečaji, zato naj bi jih obiskovali, ne samo odrasli kmetovalci, temveč tudi njihov nara-ščaj. Povdariti je, da bo le strokovno naobražen kmetovalec znal pridoma izkoristiti vsa moder-na sredstva za povzdigo svojega stanu in bo le kot tak vzdržal v življenjskem boju ter bo sčasoma skušal zmanjšati gospodarsko krizo, ki ga danes venomer tlači z neodoljivo silo na rob propada.

Detomor na Vodovodni cesti

Tragedija nezakonske matere pred senatom petorice

Ljubljana, 27. januarja.

Danes so se od 8.30 do 14.50 vršile 4 obrav-nave pred senatom petorice, 1 pa pred senatom petorice. Senat je obstojal iz predsednika Mla-diča in sodnikov Kralja in Lederhase, ki sta se mu pri zadnji obravnavi pridružila še sodnika Avsec in Merala. Državno tožilstvo je zastopal državni pravdnik dr. Fellacher.

Najzanimivejša je bila zadnja obravnava proti 24-letni Tereziji Šiški z Rake na Dolenjskem, posestnikovi ženi v Zalokah št. 4. Obtožnica ji je očitala:

Dne 8. novembra l. 1929. je bila sprejeta v žensko bolnico Terezija Kunstel, sedaj poročena Siska. Se istega dne je porodila nezakonskega otroka moškega spola, ki je pri krstu dobil ime Franc. Dne 16. novembra je bila obtožena z otrokom kot zdrava odpušena iz bolniške oskr-be. Oče njenega nezakonskega otroka je bil Franc Siska, posestnik v Zalokah pri Raki.

Kam je obtožena po odhodu iz bolnice od-šla, ni točno ugotovljeno. Ona sama zatrjuje, da je odšla proti Fužinam, kjer jo je za dva dni sprejela pod streho neka stara ženica.

Dne 24. novembra pa je betonski delavec Mi-lan Šimic našel v stari gramozni jami poleg Vodovodne ceste med smetmi srednjevelik pa-ke, ga iz radovednosti odprl in našel v njem mrtvega otroka. O najdbi je takoj obvestil po-licijo, ki pa brezsrčne matere ni mogla ugotoviti.

Sodna komisija je 25. novembra izvršila ob-dukcijsko in ugotovila, da je bil otrok star nad 9 dni in da je njegova smrt nastopila radi za-dušenja.

Dne 18. maja l. 1930. se je obtožena poročila s svojim sedanjim možem. Ta je vedel, da mu mu je žena svojetasno porodila otroka, ki ga pa do poroke ni videl. Zahteval je, da žena otro-ka pripelje domov, kajti možu je zatrjevala, da ima otroka v reji.

Da se izmota iz mučnega položaja, je prišla obtožena na originalno idejo. Zglasila se je je-seni 1930 pod nepravim imenom v Dečjem do-mu v Ljubljani in izjavila, da bi kot bogata žena želela adoptirati otroka moškega spola, ki naj bi imel ves telesni popis tak, kakor je za-htevala. Izdajala se je za Angelo Zajce iz Škofje Lokke.

Zavodna uprava je sicer uvedla primerne po-izvedbe o dozdevni družini Zajce, preden pa so bile te zaključene, se je obtoženki posrečilo ure-sničiti spretno zasnovano idejo. Zglasila se je pri Franciški Grumovi — ko je že poprej v zavodu zvedela, da bi prišel v poštev zanjo njen reje-nec Franc Jakša — in od nje tudi prevzela tega

Velik shod rudarjev na Lokah

Loka, 25. januarja.

Danes popoldne se je ob 3. uri vršil v za-družni dvorani sijajno obiskani shod, ki ga je sklicala Zveza rudarjev iz Zagorja. Kljub skrajno slabemu vremenu je bil obisk izredno velik, kar je razumljivo, ker so na shodu obravnavali važne rudarske zadeve. Zborovanje se je vršilo ob prisotnosti sreskega načelnika g. Podboja.

Zbranimu delavstvu je prvi izpregovoril g. Šober Franc, ki je poročal o delu delegacije v Beogradu v zadevi priključitve bratovskih skladnic k splošnemu zavarovanju. Delegacija se je oglasila pri gg. ministrih za šume in ruder ter socijalne politike, katerima je pot-žila o težkem položaju rudarjev v Dravski ba-novini. Pokazala sta polno razumevanje za ru-darske težnje in obljubila svojo pomoč, da se nameravana priključitev bratovskih skladnic k splošnemu zavarovanju ne izvrši. Nato prečita resolucijo, ki bo odposlana na pristojna mini-strstva. V njej je utemeljen obstoj bratovskih skladnic. Resolucijo sprejmejo zborovalci z naj-večjim zadovoljstvom in z upanjem na uspeh.

Sledila je druga točka dnevnega reda, in si-cer je poročal g. Arh Jurij o položaju rudarjev in nadaljni ukrepi glede na obstoječo premo-govno krizo. Med drugim je izjavil: Stanje v premogokopnih revirjih je neznosno. Odjem premoga se še vedno ni zvišal, delo se vrši v zmanjšanem obsegu, torej je tudi zaslužek skrajno slab. Obstoji pa še večja nevarnost. Grozi nam namreč redukcija večjega števila delavstva, če ne bodo dobile privatne premo-gokopne družbe večjih naročil. Da bi se temu odpravo, bo odšla k g. banu od delavstva izvoljena deputacija in ga prosila za pomoč so-bito v teh dveh točkah:

1. da kraljevska banska uprava z vsemi svo-jimi sredstvi vpliva pri centralni vladi, da se doseže čim večja omejitev uvoza inozemskega premoga, kar bi imelo za posledico večjo upo-rabo domačega premoga.

2. kmalu se bodo vršila nova pogajanja za dobavo premoga med državo železnico in pri-vatnimi premogokopi. V slučaju ponovnih spo-rov na teh pogajanjih se naj izogiba vsemu, kar bi moglo škodovati že itak težko prizade-tumu delavstvu.

Tudi poročilo o delovanju Gospodarske za-druge delavski dom (mesarija) je podal g. Arh Jurij. Omenja razveseljen napredek in po-ziva vse one, ki še niso včlanjeni, posebno oni iz Lok in Kisovec, da to čimprej izvrše in po-stanejo tako odjemalci svoje lastne ustanove. Ves shod se je vršil mirno, v znamenju težkih skrbi, ki tarejo naše delavstvo.

Trbovlje

Jajca štajerske kokoši za valenje. Letošnjo po-mlad bo sresko načelstvo oddajalo interesentom jajca za valenje po 1 Din in enodnevni piščeti po 3 Din komad od rujave štajerske kokoši. Oddajalo bo samo onim, ki bodo gojili samo štajersko pasmo. Reflektanti naj se javijo pri žu-panstvu.

otroka in ga odpeljala na svoj dom. Misli-la je nedvomno, da bo moža s tem zadovoljila, da bo tako rešena mučnega položaja.

Toda kmalu nato je Dečji dom prejel dopis od županstva in duhovnega urada v Škofji Loki, da je družina Zajce v Škofji Loki neznana. Ne-kako ob tej priliki se je zgledala v Dečjem do-mu tudi žena ljubljanskega trgovca ga. Ela Kro-vškova, ki je tamkaj glede na dobljene informa-cije izpovedala, da je dozdevna Zajčeva v res-nici Terezija Šiška in da je ravno ona prevzela otroka Franca Jakša od rejnice Grudnove.

Na ta način je Dečji dom doznal za pravi naslov obtoženke, nakar se je 21. novembra leta 1930. odpeljala zaščitna sestra Josipina Hočevar-jeva na njen dom, kjer je res našla otroka in ga spoznala za tistega, ki je bil v reji pri Fran-čiški Grumovi.

Glede na te ugotovitve so orožniki nato are-tirali obtoženko, ki je seveda uvidela, da svo-jege postopanja nikakor ne more opravičiti in je zato kmalu priznala, da je svojega otroka 18. no-vembra 1929. res usmrtila. Zagovarja se s tem, da je dejanje izvršila v stiski, ker ni vedela, kaj bi počela z otrokom.

Obtoženka — stasito kmečko dekle je med čitanjem obtožnice mestoma krčevito ihtela. Za-govarjala se je, da je bila po odpustu iz bol-nice vsa zmešana, da je blodila brez vseh sred-stev vsa obupana po Ljubljani z otrokom v na-ročju in da je hotela izvršiti samomor. Kako je prišlo do tega, da je otroka zadušila, se ne spo-minja.

Predsednik Mladič je ugotovil, da je obtoženka lažnive narave in da jo tako slika tudi domače županstvo.

Zagovornik dr. Miha Krek je v zagovoru po-vdarjal, da je bila obtoženka nezakonska hči, da je kot taka okusila mnogo trpljenja, da je njen sedanjí mož nocoje ni hotel videti in da si la-hko misli, da bo tudi njo pustil, kot je pu-stil mater svojega prvega nezakonskega otroka. V 5 mesecu nosna je odšla s kmotov v mesto iskat službe, ki jo je dobila v operni kleti. Tam je delala do zadnjega dne in odšla nato v bolnico, kjer je bila po 8 dneh predčasno odpušena. Reva je taval po mestu, več dni ni zavila hrane, hud mraz je bil, nastopile so poporodne mot-nje in tako je prišlo do detomora.

Ko so sodniki odhajali v posvetovalnico, se je obtoženka krčevito ihtela vrgla na kolena in s povzdignjenimi rokami prosila milosti. Obsojena je bila radi detomora in poizkušene goljufije na dve leti in 1 mesec strogega zapora.

Novo mesto

Osebnost vest. Novomeščan g. Ferdo Meršol, okr. sodnik v Trebnjem je premeščen v Novo mesto kot namestnik drž. tožila.

Nesreča v gozdu. Brezposelni sedlar Anton Lo-kar iz Zg. Karteljevega je delal v gozdu hmelj-niske graščine. Sekala sta z Jožetom Čečeličem, hlapcem iz Dol. Karteljevega. Lokar je podstav-ljal polena, Čečelič je sekal. Pa je usodnega popoldne Lokar prepočasni nastavl ali je Čečelič prehitro zamahnil in že so odleteli Lokarju trije srednji prsti leve roke. Le palec in mezinca sta ostala. Na prevozu v bolnico je mož izgubil mnogo krvi, vendar je upanje, da bo okreval.

Hlodi so se zrušili na Jožeta Mauserja, tesača iz Valte vasi. Tesač je hlode in jih zlagal s to-variši na kup. Pa se je cel stolp nenadno porušil in obsulo ga je tramovje, mu pa k sreči le malo nogo pritisnilo v členku.

Prst si je odsek. Vpokojeni major Evgen Müller iz Stražnjega vrha pri Črnomlju je v zabavo cepil drva. Spodletelo mu je in odletel je pod sekuro levi palec tik dlani.

Slepec pred sodniki. Naši čitatelji se bodo morda še spominjali bitke, ki se je vršila pre-toklo jesen v bližini Gotni vasi med novome-skimi orožniki in proslulim vilmolecem Antonom Stanjlem. V soboto ga je orožniška patrulja pri-vredla pred sodnike tukajšnjega okrožnega sod-šča. Vidno potrje je stal pred njimi in poslušal obtožnico, radi vloga in tatvin koles, pušk, re-petirnih pištol z naboji itd. kot tudi nasilja proti orožnikom. Glede zadnjega je dejal, da se prav nič ne spominja in ne zaveda takratnega de-ja-nja. Priznal je vlog v zagrebško trgovino Josipa Pavliniča, ki mu je lani 23. oktobra odnesel kolo, tri lovske puške, dve avtomatski pištolji in dve sto nabojev, enako je priznal tatvino 1500 Din vrednega kolesa, ki ga je izmaknil znanu Aloj-ziju Beletu iz Gotne vasi, kot tudi tatvino tretje-ga tisoč Din cenjenega kolesa neznanega last-nika. Priznal je celo grehe, ki jih je doslej vztrajno tajil pred orožniki in pred preiskoval-nimi sodniki. Obsojen je bil na tri in pol leta ječe ter na izgubo častnih pravic. Proti previ-soko odmerjeni kazni se je pritožil.

Železniško upravo prosimo, da posveti tudi do-lenjski železnici malo več pažnje. Pogosto se dogaja, da kurilna naprava po vagonih ni v re-du in vse potiskanje vzvoda iz »stoploc« na »mrzloc« je odveč in brezuspešno in ubogim po-tnikom puhti neznosna vročina pod noge in v glavo, prostora drugod pa navadno ni. V in-teresu ljudskega zdravja naj bi se temu odpo-moglo.

Kamnik

Sestanek državnih nameščencev. Prvi društveni sestanek »Okrožne skupine državnih nameščencev« za okrožje Kamnik se vrši v soboto 31. janu-erja v gostilni »Grajski dvor« (»Pri Petru«) ob 20. uri zvečer. Vsi člani in po njih vpeljani gostje vljudno vabljeni!

Občni zbor »Narodne čitalnice« bo v četrtek 29. t. m. ob 8. uri v društveni dvorani. Vabimo k obilni udeležbi!

Knjižnica Narodne čitalnice je začela zopet poslovati. Izposoja slovenske, nemške in hrvaške knjige vsako nedeljo dopoldne. Knjižnica obsega okrog 3000 knjig.

Iz dijaških vrst. Tudi kamniški dijadi so se vrgli v vrtnice društvenega življenja, ki se je v Kamniku pričelo zadnje čase razveseljevo razvi-jati. Pripravljajo za februar veseloigro »Veseli dan ali Matiček se ženi«. Režija je v dobrih ro-kah, zato upamo, da bo igra v vsakom oziru uspeša.

Skok z mosta v valove Seltice

Škofja Loka, 25. jan.

Bilo je v soboto popoldne okoli 14. ure, ko se je zbrala na Kapucinskem mostu v predme-stju Škofj. Loke gruča gledalcev, da prisostvu-je svojevrstni senzaciji, ki jo je pripravila jav-nosti posebna stava med skupino pivecev in g. Andrejem Pogačnikom iz Puštala.

Pogačnik je bil pripravljen za ceno 100 Din skočiti iz za železne ograje mostu v ledenomr-zle valove Seltice kakih 15 m globoko. Nihče ni prav veroval, da bo Andrej tvegati dokaj dr-zen skok v vodo, ko se je že pojavil skakalec sredi mostu, hip nato že preplezal ograjo in se takoj zatem poglaval v globočino.

Le za kratek čas so mrzli valovi zagrnili ne-navadnega plavca, ko si je Andrej s krepkimi gibi rezal pot na obrežje, ki ga je brez naj-manjše poškodbe tudi dosegel.

Na suhem je kajpak pričakovala pogumnega Andreja obljubljena nagrada, ki je bila dovolj trdo prislužena.

Vest o zimskem plavcu se je kaj hitro raz-vedela po vsej sosesčini in je vzbudila dokaj vsakovrstnih komentarjev.

Trije vlogi v eni noči

Poljčane, 26. januarja.

O tabovih zadnje čase pri nas ni bilo čuti. Te noči pa so se zopet pojavili uzmoviči. Kar pri treh strankah so se oglasili, in sicer dvakrat v Sp. Lažah, enkrat pa v Sp. Poljčanah.

Najprej so skušali vdreti pri Majšlerju v Sp. Lažah v delavnico, kjer so kanili se polastiti raznega mizarskega orodja. Ze so odstranili ključavnice z vrat, ko so zaslišali v sosednji sobi neke glasove ter so jo nato brez plena od-kurili v noč...

Iste noči se je morda iz iste družine ogla-sil tat kar nedaleč od tod pri Kohnetovih ali po domače Graščakovih. — Semkaj se je ne-davno vrnil sin iz Francije, ki je bil zaposlen v rudniku. S seboj si je prinesel precej lepih oblek in poleg nekaj denarja tudi prvovrsten gramofon s krasnimi ploščami. Vse to je zdaj zadišalo nekemu, da se je omenjene noči spla-zil v hišo. A mu je uspelo le delno. Prilastil si je le 3 plošče, gramofona in drugih mamil pa ni bilo najti. K sreči se je vse to nahajalo v sosednji izbi, kjer je prenočeval in stražil svojo lastnino lastnik sam.

S tem večjim uspehom pa so se lotili svo-jege umazanega dela uzmoviči v Sp. Poljčanah. Pojuju Kraglju so odnesli iz kleti 100 litrov najboljšega vinca. Gospodar ima navado, da čez dan pusti viseti ključ nad vrati in ga še le zvečer odnese noter. To pot pa ga je slu-čajno pozabil.

Požar na Rakeku

Vrli gasilci so preprečili večjo nesrečo

Rakek, 26. januarja.

Ravno ko so v soboto zvečer ljudje dobro le-gli k počitku, jih je vrge iz postelj glas ga-silskega roga, ki jim je naznanjal, da nekeje gori in da je pomoč nujna.

In res na vzhodni strani vasi je nebo močno žarelo. Vnela se je hiša, ki stoji za lesno to-varno tvrdke Žagar. Ogenj sta opazila tovar-niški čuvaj in še neki delavec. Alarmirala sta gasilce. Vse je hitelo na pomoč. Gasilci z briz-galno, s katero so takoj stopili v akcijo in ogenj še dokaj hitro pogasili. Sreča še, da je bil ogenj opažen o pravem času in se ni raz-širil na poleg ležeče lesno skladišče.

Ljudje se pa po vasi niso ravno preveč pre-strušili, kakor je ob takih prilikah navadno. To pa za to, ker ni bilo plat zvona, ki po noči vedno učinkuje porazno.

Braslovče

Nočni požar. V sredo 21. t. m. ob 8. uri zve-čer je začel nenadoma goreti kozolec g. Hrena v Braslovčah. Gasilno društvo je bilo v nekaj minutah na licu požara, vendar se ni dalo ko-zoleca več rešiti, ker je bil napolnjen s krmo in takoj ves v ognju. Po par urah delovanja je mo-torna brizgalna ogenj docela ugasila. Na pomoč so prispela tudi društva Parizlje, Kamenec, Le-tuš in Šmartno ob Paki, ki pa niso stopila v akcijo, ker se ogenj ni širil. Sreča je bila v tem, da je bilo mirno vreme. Kako je nastal požar, se še ne ve, sumijo pa, da je bil najbrže pod-taknen. Poslopje je bilo zelo malo zavarovano, tako da ne krije niti polovice škode.

Automobilska nesreča. Ko je vozil avto g. Oseta iz Vranskega iz Šoštarja proti domu, mu je na gladki cesti onkraj Braslovč zanesla avto z ceste teko, da je treščil z vso silo v drevo, ki stoji več metrov od ceste proč. Avto se je ves razbil, dočim so odnesli potniki le lažje poškodbe. Ker avto ni mogel več naprej, je odpeljal potnike z svojim vozom g. Košenina, ponesrečeni avto so pa drugi dan spravili v po-pravilo.

Jesenice

Poroka. V nedeljo sta bila poročena v župni cerkvi na Koroški-Beli g. Vrevec Fran, čolnar na blejskem jezeru in gđ. Gusti Omanova z Ja-vornika. Novoporočencema obilo sreče!

Nedovoljeno orožje. V zadnjih dneh so jese-niški orožniki našli v neki hiši v Plavskem rovtu nad Jesenicami več vojaških pušk, nekaj dru-gega orožja in streliva, ki datira gotovo že iz prevarne dobe. Aretirali so posestnika sina K., ki se bo moral zagovarjati pred sodiščem radi nedovoljenega imetja orožja.

Izgnani. Naših državljancev je bilo po drugih državah izgnanih in oddanih komisariatu 95. Tu-jih državljancev je bilo po raznih oblastvih iz-gnanih in oddanih komisariatu za inžen 69 oseb.

Minister Sernec o krizi lesne industrije

Odgovor na spomenice zveze gozdnih in lesnih industrijalcev. — Načrt za ublažitev krize.

V začetku februarja se bo vršila v ministru za gozdove in rudnike velika anketa o krizi lesne industrije. Konferenca je bila sklicana vsled spomenice, ki so jo gozdni in lesni industrijalci predložili ministru za šume in rudnike inž. Dušanu Sernecu.

Minister Dušan Sernec je podal važno izjavo, v kateri je označil glavne smeri akcije, ki jo namerava izvesti v svrhu ozdravitve omenjene krize. Minister Sernec obljublja v svoji izjavi, da bo šel lesnim industrijcem na roko, da se najde čim primernejša sporazumna rešitev glede vorašanja omejitve sekanja in prodaje lesu, da se na ta način pride do znižanja produkcije. Dalje je minister pripravljen nuditi industriji svoje usluge glede vprašanja z znanja mezd in plač kakor tudi glede vprašanja izvoznega kartela.

Minister Sernec je dalje pripravljen podpirati želje industrijalcev glede vprašanja železniških tarif, ležarine, glede vprašanja bremen, ki padajo na industrijo od zavarovanja delavcev in od davkov ter vsled visoke obrestne mere pri bankah.

Vprašanje omejitve prodaje lesu bo g. minister natančno proučil, a vprašanje omejitve sekanja bi se morda rešilo na ta način, da se firmam dovoli enoletna odgoditev preliminariev. Ako pride do sporazumne omejitve produkcije in ako se dobi privolitev pristojnih činiteljev, je g. minister Sernec pripravljen pristati na to, da se predumi (avansi) plačujejo samo v oni višini, ki bo odgovarjala skrojeni produkciji. Isto bi veljalo tudi za neizkoriščene preliminarie iz l. 1930.

Glede razlike med starimi in novimi gozdnimi taksami je minister voljan proučiti to vprašanje v smeri, da bi se plačanje taks razdelilo na tri leta. Isto bi veljalo tudi za odplačevanje v 18 mesečnih obrokih za redno etatno leto.

Na revizijo gozdne taks se bi ministrstvo ne moglo pristati. Istotako tudi ne na revizijo mere gradbenega, kurilnega in trhljega lesu.

Minister za šume in rude bo strogo zahteval, da se dolgoročne pogodbe izvajajo po obstoječih zakonih. Stori bo s svoje strani vse potrebno, da prenehajo vse šikane s strani državnih gozdnih oblastev, v kolikor so take šikane in veksacije obstojale.

Naredba o klupiranju se bo razveljavila, ker je minister usvojil nekatere predloge Zveze lesnih industrijalcev glede dovolitve klupiranja pri izvajanju dolgoročnih pogodb. Glede bonifikacij za sušenje kurilnih drv bo izdal g. minister gozdnim direktorijem navodila, po katerih se ima tolmačiti dotična naredba v smislu, kot mu je bilo predlagano s strani Zveze lesnih industrijalcev.

Glede računanja letov izjavlja g. minister, da bo proučil to vprašanje v smislu, da se imajo letve računati v slučaju neodvnljive škode po enotni pogodbeni ceni od 1 m³. Pri škodi, ki bi se mogla odvrtiti, pa se bo moralo računati po obstoječi tarifi, t. j. od kosa.

Gospodarske vesti

× Jugoimport na Nizozemskem. Jugoslovansko-nizozemska trgovinska zbornica v Rotterdamu je obvestila Zavod za pospeševanje zunanje trgovine, da se je ustanovilo trgovinsko društvo Jugoimport, ki bo opravljalo ves promet z vsem trgovskim blagom med obema državama. Društvo je protokolirano v Rotterdamu.

× Za gospodarsko in kulturno zблиžanje z Argentino. Poslaništvo republike Argentine sporoča, da sta se argentinski poslanik v Beogradu g. Candiot in generalni konzul republike Argentine Debarrios vrnili iz Zagreba v Beograd. Poročilo veli, da sta bila Candiot in Debarrios prijetno presenečena nad sprejemom, ki sta ga bila deležna v Zagrebu. V razgovoru v zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Zagrebu je o priliki poseta in pregledanja industrijskih ustanov argentinska misija ugotovila možnost okrepitve trgovske izmenjave med Jugoslavijo in Argentino. Prav tako je o priliki ogledovanja kulturnih ustanov, kakor n. pr. Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti in drugih ugotovila, da je moči okrepiti kulturne zveze med Jugoslavijo in Argentino.

× Nabava pisarniške opreme za okrajna sodišča. Na ozemlju bivše kraljevine Srbije se je ustanovila cela vrsta okrajnih sodišč, ki se a pohištvo (pisalnim mizami, stoli, policami, omarami itd.) na novo opremito. Za dobavo te opreme je razpisana pri ministru pravde ofertalna licitacija, ki se vrši dne 10. februarja 1931. V celoti gre za dobavo pohištva v približni vrednosti 2 in pol milijona dinarjev. Pogodi za licitacijo se dobe v ekonomatu ministristva pravde.

× Tečaj za damsko friziranje v Ljubljani. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani opozarja brivsko-frizerske obrtnike in pomočnike, da privedi v Ljubljani trimesčni tečaj za damsko friziranje. Tečaj se prične v ponedeljek 16. februarja t. l. ter se bo vršil po trikrat na teden od 20. do 22. ure zvečer v prostorih meščanske šole v Ljubljani VII. (Sp. Šiška). Poučevalo se bo praktično delo, razen tega pa predavalo tudi o brivsko-frizerski hi-

gijeni. Prijaviti se je neposredno na Zavod PO Zbornice za TOI do najkasneje 10. februarja 1931. Pristojbina za obisk tečaja znaša Din 200.—. Ker je prostora samo za največ 24 mest, se mojstri in pomočniki brivsko-frizerske stroke, ki bi se radi udeležili tečaja, opozarjajo, da pravočasno vpošljejo svojo prijavo.

Dobave

Dne 3. februarja t. l. se bo vršila pri Komandi IV. armijske oblasti v Zagrebu ustmena licitacija glede dobave 85 garnitur mesarskega crodja. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. januarja t. l. ponudbe glede oddaje raznih časopisov v vezavo; do 31. januarja t. l. pa glede dobave 4476 komadov matric in kompletnih pisav. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.)

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 4. februarja t. l. ponudbe glede dobave 6 transformatorjev, 30.000 kg negašenega apna in 200 kom. ležajev.

Dne 4. februarja t. l. se bo vršila pri Komandi Vrhanske divizijske oblasti v Banjaluki licitacija glede dobave drv in premoga. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 2. februarja t. l. ponudbe glede dobave 50 kg azbestnih vrvic, 100 kg firneža, 20 kg terpentina, 5 kg sikativa in 10 komadov karborundum plošč.

Borzna poročila

dne 27. januarja 1931.

Devizna tržišta

Ljubljana, 27. januarja. Amsterdam 22-79, Berlin 13-45—13-48, Bruselj 7-8976, Budimpešta 9-8904, Curih 1095-90, Dunaj 7-9467—7-9767, London 275-03, Newyork 56-435—56-635, Pariz 222—, Praga 167-28—168-08, Trst 296-33 do 296-50.

Zagreb, 27. januarja. Amsterdam 12-76 do 22-82, Dunaj 794-67—797-67, Berlin 13-45 do 13-48, Bruselj 789-78 bl., Budimpešta 989-04 bl., London 274-63—275-43, Milan 295-4433—297-4433, Newyork kabl 56-545—56-745, Newyork ček 56-435—56-635, Pariz 222— bl., Praga 167-28 do 168-08, Zürich 1094-40—1097-40.

Dunaj, 27. januarja. Amsterdam 286-13, Beograd 12-5613, Berlin 169-13, Bruselj 99-15, Budimpešta 124-17, Bukarešta 4-2275, Kopenhagen 190, London 34-5463, Madrid 73-15, Milan 37-235, Newyork 711-40, Pariz 27-87, Praga 21-0525, Sofija 5-1540, Stockholm 190-25, Varšava 79-69, Curih 137-61.

Curih, 27. januarja. Beograd 9-1270, Pariz 20-255, London 25-095, Newyork 516-90, Bruselj 72-05, Milan 27-055, Madrid 53-40, Amsterdam 207-90, Berlin 122-84, Dunaj 72-66, Stockholm 138-35, Oslo 138-10, Kopenhagen 138-10, Sofija 3-7425, Praga 15-295, Varšava 57-925, Budimpešta 90-25.

Vrednostni papirji

Dunaj, 27. januarja. Bankverein 16-50, Kreditni zavod 46-80, Dunav-Sava-Adria 14, Prioritete 90-65, Trbovlje 40, Leykam 2-75.

Notacija naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 27. januarja. 7% Blaire 79-25—80. Newyork, 27. januarja. 8% Blaire 91—92, 7% Blaire 79-75—80-25, 7% pos. drž. hip. banke 79—80.

Ljubljansko lesno tržišče

Tendencja neizpremenjena slaba, promet: 1 vagon hrastovih podnic, 1 vag. javorjevih plohov, 1 vag. bukovih drv.

Agitirajte za Jugoslovana!

Nogavice, rokavice, volna in bombaž 463 najceneje in v veliki izbiri pri

KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Makulaturni papir

po nizki ceni prodamo. Pošiljamo tudi izven Ljubljane. Naročila sprejema in izvrši uprava Jugoslovana, Ljubljana, Gradišče 4.

Gg. odvetnike, notarje in trgovce

opozarjamo, da dobijo zakon o neolajni konkurenci v upravi Jugoslovana — Cena Din 6.—.

Železnato vino

lekarnarja dr. G. PICCOLI-ja v Ljubljani krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. 324

Zakoni v knjižnicah:

Zakon o pobijanju neolajne konkurence 6 Din. Zakon o javnih beležnikih (notarjih) 12 Din. Zakon o glavni kontroli 10 Din. Pravilnik o pomožnem osebnju drž. prometnih ustanov 8 Din. Uprava Jugoslovana, Gradišče 4.

Dražba avtomobila

Osebn Fiat 505 se bo prodajal na prostovoljni javni dražbi v soboto, dne 31. januarja ob pol 11. uri v notarski pisarni v Ribnici.

Preselitveno naznanilo

Cenjenemu občinstvu in številnim odjemalcem vljudno naznanjam, da sem preselil svojo znano trgovino z zlatom in srebrnino

iz Šelenburgove ul. 6

v sosednjo hišo št. 4

(hiša zavarovalne družbe Croatia)

Zagotavljajoč tudi v novem lokalu solidno in točno postrožbo se priporočam

A. Fuchs, zlatar in juvelir

Lani so razpečali 3,000.000 steklenic radenske vode

Zdravstvene razmere v ljubomersko-radgonskem srezu

Ljutomer, 26. januarja.

V tukajšnjem srezu blizu Gornje Radgone nahajajoče se zdravilišče v Slatini Radencih je posetil tekom lanskega leta 701 gost. Od tega števila odpade na Ljubljano in ostalo Slovenijo 180 posetnikov, na Zagreb in Hrvatsko 243, na Beograd in ostalo Srbijo pa 76 oseb. Vsi ostali so bili inozemelci, največ iz Avstrije in Madžarske.

Mineralne vode je radinsko zdravilišče v minulnem letu razpečalo v tu- in inozemstvu nad 3,000.000 steklenic.

Po zadnjih zdravstveno-statističnih podatkih je bilo koncem minulega leta v vsem ljubomersko-radgonskem srezu 33.401 prebivalcev. Porok je bilo sklenjenih tekom lanskega leta 250, od teh največ (107) v prvem četrtletju, a najmanj v 3. četrtletju. Rojenih je bilo 995, umrlo pa je 554 oseb, od teh nasilne smrti 24. Na letiki je umrlo 54 ljudi, a na srčni kapi 41.

Skupščina krajnega odbora Rdečega križa v Marenbergu

Marenberg, 26. januarja.

V nedeljo se je vršila v državni osnovni šoli druga redna letna skupščina društva Rdeči križ za Marenberg in okolico.

Za tekoče leto je pristopilo dosedaj že 61 rednih in 15 podpornih članov. Skupščine se je udeležilo okrog 40 članov. Navzoč je bil tudi odposlanec ljubljanskega oblastnega odbora g. Malnerič.

Po otvoritvi skupščine, pozdravu in uvodnih besedah predsednika šolskega upravitelja gosp. Lešnika so poročali funkcionarji. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen za predsednika ponovno g. Mirko Lešnik, k dosedanjemu odboru so se pa izvolili soglasno v odbor še gg. sodni predstojnik Janko Cerček, odvetnik dr. Ivan Winterhalter, mag. farmacije Vladimir Tomič in trgovec Josip Langeršek. V nadzorni odbor pa je bil izvoljen še sodni oficijal gosp. Josip Uršič.

Odposlanec oblastnega odbora g. Malnerič je v poljudnih besedah razložil skupščini šolekoljubno delo društva Rdeči križ.

Pri slučajnostih je prošil invalid g. Pogorelnik Franc, naj Rdeči križ skrbí tudi za največje vojne žrtve invalide, kar sta mu predsednik in odposlanec oblastnega odbora zagotovila. Upamo, da bo sedanji odbor lahko nemoteno izvršil stavljen naloge za tepeče človeštvo.

Pismo iz Trebnjega

Superkolavdacija uradnega poslopa. — Sokolski prednjaški tečaj.

Impozantno novo uradno poslopje v Trebnjem je dogotovljeno, poslednje formalnosti so bile pretekle sredo ob priliki superkolavdacije opravljene in stavba, ki je ponos trebanjske doline, je izročena svojemu namenu.

S to stavbo je Trebnje veliko pridobilo. Vsem je znano, da je bilo Trebnje že na tem, da izgubi svoje okrajno sodišče radi neodgovarjajočih prostorov za svoje urade. Še več! Delali so že na to, da se okrajno sodišče celo preseli na Mirno, ker so podjetni Mirenčani zagotovili, da postavijo novo uradno poslopje. Pa tudi drugi uradi so bili v Trebnjem v veliki stiski s prostori. Tako n. pr. pošta, ki je imela za vse svoje poslovanje samo eno sobo, dalje oddelek finančne kontrole, ki sploh ni mogel dobiti pripravnih prostorov za svoje urade in je moral iskati lokalov že v dobri pol ure oddaljeni vasi Račjeselo pri Trebnjem. Velika je bila odgovornost občine same, ki je odločevala o tem vprašanju. Ze predzadnji občinski odbor pod vodstvom bivšega župana g. Josipa Zafrana je uvidel, da se preselitev okr. sodišča ne sme dopustiti in je sklenil zidati novo uradno poslopje. Ko je temu odboru prenehal mandat, je novi občinski odbor pod sedanjim županom g. Josipom Zupančičem takoj nadaljeval delo v tej smeri. Stavba je prišla rasti po načrtu arhitekta g. Ivana Zupana iz Ljubljane, ki je prejel prvo nagrado za svoje delo. Gradba stavbe je bila pa poverjena podjetju G. Tünnies iz Ljubljane, katero je stavbo naravnost vzorno dogradilo. V novem uradnem posloppu so nastanjeni vsi uradi, okrajno sodišče, pošta, oddelek finančne kontrole, žandarmerija, občinski urad, notarska pisarna in mnogo zasebnih strank.

Tehnični odsek Sokola v Trebnjem je sklenil prirediti društveni prednjaški tečaj od 15. februarja do 22. marca t. l. Tečaj ima namen,

da vzgoji bodoče prednjake, katerim bo poverjena propaganda sokolske misli na deželi, kjer še ni sokolskih edinic. Bratska sokolska društva in pa bližnja šolska vodstva, ki bodo te dni prejela vsa navodila, pa prosimo, da svoje prijave pošljejo do 10. februarja. Pozdravljamo to misel agilnega sokolskega društva v Trebnjem in želimo največ uspehov in uspehov za veliko sokolsko idejo — in bodoče odgovorno delo, ki nas še čaka. Zdravo! —an.

Šmartno pri Litiji

Glede na našo vest, da je bil poslovodja tuk. kmet. zadruge odpuščen, popravljamo resnici na ljubo, da je g. Alojz Lesjak 15. t. m. sam na svojo inicijativno službo kot poslovodja kmet. zadruge pismeno odpovedal. Res je tudi, da je nad 4 leta vodil prodajalne kmet. zadruge z dobrim uspehom. Bil je poslovodja prodajalne in nikoli ne poslovodja likvidiranega lesnega oddelka.

Ponoviče

V dopisu iz Ponovič je bilo objavljeno, da bodo nastanjeni v gradu mladoletni zločinci. V tej zadevi smo prejeli sledeče pojasnilo: V deškem vzgajališču, ki se te dni preseli v Ponoviče, se nahajajo otroci in mladoletniki, ki so bili oddani v prisilno vzgojo. Prišli so v zavod radi pomanjkljive ali slabe vzgoje, večkrat radi slabih socialnih razmer, katerih žrtve so postali. Njih prestopki pa niso zločini, zato dela krivice tem otrokom brez gledaz, kdor jih označi za zločince, kar niso.

Litija

Knjigovodski tečaj. V sredo ob 19. ho v tuk. osnovni šoli pričetek knjigovodskega tečaja za obrtniške mojstre. Poučeval bo g. prof. Slavko Kranjc, in sicer vsako sredo, četrtek in petek. Inspekcija. Obrtno nadaljevalno šolo v Litiji je inspiciral inspektor obrtnih šol g. prof. M. Preal. Akoravno obstoja obrtna šola pri nas šele poldrugo leto, je bil g. inspektor z uspehi popolnoma zadovoljen.

Odhodnica. Sokolsko društvo je priredilo odhodnico svojemu dolgoletnemu članu g. Mihi Steinerju, nadzorniku proge v Litiji. Imenovani je služboval samo v Litiji 24 let in je bil sedaj vpokojen. Na njegovo mesto je nastavljen g. Ronko, ki je službo že nastopil.

Sv. Lovrenc na Pohorju

Lep dar. Gostilničar, mesar in popestnik gosp. Jožef Koder pri Sv. Lovrencu na Pohorju je velikodušno daroval večjo množino prvovrstnega prekajenega mesa in kruha za pogostitev tuk. šolske mladine in napravil v tem zlasti ubožnim otrokom veliko uslugo. — Šolsko upraviteljstvo mu izreka zato iskreno zahvalo.

Mokronog

Zimski kmetijski tečaj. V nedeljo 18. t. m. je bila otvoritev zimskega kmetijskega tečaja. Otvoril ga je predsednikov namestnik kmetijskega odbora g. Franc Majcen. Prvi dan je pristostvovalo 24 poslušalcev. Predaval sta med drugim sreški kmetijski referent g. Ambrož in g. Pučnik o umetnih gnojilih. V sredo 21. t. m. sta predavala pri enakem obisku g. ing. Muck v poljedelstvu in g. dr. Skulj o higijeni. Obisk tečaja ponovno toplo priporočamo.

Pevski klub. Razšel se je »Pevski klub«, ki je svo svojo imovino podaril tuk. sokolskemu društvu.

Hrastnik

Hrastniški vodovod bodo na spomlad menda vendarle pričeli graditi, ako bo namreč odobrena postavka občinskega proračuna. Opazovanja in merjenja na izbranim studencu gori pod Mrzlico pri posestniku Potrati so pokazala, da je voda ob vsakem vremenu enako čista in enako močna; poleti kakor pozimi, tudi po največjih nalivih je priteče na sekundo osem litrov, kar bo za Hrastnik vsekakor zadoščalo.

Šmartno ob Paki

Vsa krajevna društva so že imela občne zbornice, na katerih so bile podane bilance delovanja v lanskem letu. Povsod se je pokazal lep napredek. Vsled tega so bili tudi povečini izvoljeni vsi stari odbori. Le gasilno društvo še ni imelo občnega zbora. Predvidoma se bo vršil dne 1. februarja.

Kulturno gibanje. Naša sorazmerno majhna občina bi lahko bila veren dokaz tistim, ki trde, kako pade zanimanje za dobro čtivo med preprostim ljudstvom, da to ni res. Sledeče številke naj to dokažejo. Mohorjeva družba ima pri nas 250 članov, Mladinska Matica 116, Vodnikova družba 25, Modra ptica 10 in Cankarjeva družba 7 članov. Med naše ljudstvo je prišlo v tekočem književnem letu 2132 knjig. Poleg tega je še mnogo naročnikov na strokovne in literarne revije. Sokolska knjižnica, ki posluje komaj dva meseca, je izposodila že 154 knjig. Za Šmartno so to vsekakor velike in razveseljeve številke. Posameznim poverjenikom naj bi dale pobudo za še intenzivnejše delovanje.

Kr. banska uprava je osnovni šoli naklonila svoto 3000 Din za obdarovanje siromašnih otrok. Na svoji zadnji konferenci je učiteljski zbor izbral 45 otrok, ki bodo obdarovani z čevlji in obleko. V imenu otrok in staršev naj bo s tem izrečena kr. banski upravi najtoplejša zahvala za njen plemeniti dar.

Šmarje—Sap

Predavanje. V nedeljo 18. januarja je predaval na sestanku sadjarske podružnice višji sadjarski nadzornik g. Drag. Huzenc. Sestanek je otvoril g. župan Jos. Škerjanec. Sestanka se je udeležilo okrog 40 starejših in mlajših posestnikov iz našega okrožja. V poljudnem predavanju nam je g. predavatelj položil na srce, da se poprimemo sadjarstva, ki nam donaja vsako leto mnogo donarja brez posebnega truda in stroškov. Naglašal je, da je mnogo odvisno od kvalitete, ki jo dosežemo z negovanjem in gnojenjem sadnega drevja ter uničevanjem sadnih škodljivcev.

Pred kratkim nas je zapustila gđ. Erna Schott, ki je skoraj 10 let službovala pri nas. Na njeno mesto je prišla ga. Drogenik iz Litije. — Na vzporednice pa so bile sme imenovane gđ. Pavla Narobe in Marija Valentič. — Upamo, da nam oblast kaj kmalu imenuje stalnega upravitelja — to mesto je namreč po odhodu g. Musarja še vedno nezasedeno.

Kultura

Nar. gledališče v Mariboru

Narodno gledališče v Mariboru je v sredi dvanajste sezone in v prvi, ko se mora boriti proti zvočnemu filmu, ki ni postal samo navadna, temveč vedel posebnih mariborskih razmer tudi politično-nacionalna konkurenca. Tako so naši nemški in ponemčeni soseskani dobili dvojce — nemških operetnih gledališč. Gledališko vodstvo se je te konkurence dobro zavedalo, zato je poskrbelo posebno za izboljšanje glasbenih predstav. Angažiralo je na novo režiserja in tenorista g. Djuko Truhoviča, povečalo zbor za pet novih moči in obenem tudi pomnožilo število glasbenih predstav. Na novo je pridobil naposled mlado srebro gđ. Elzo Barbičev.

Manj sprememb je bilo pri drami. Tu so ostali skoraj vsi stari člani in članice, izzemši g. Josipa Daneša, ki je odšel v Ljubljano. Namesto njega je bil kot igralec-ljubimec in režiser angažiran g. Hinko Tomašič. Tako razpolaga vodstvo v tej sezoni s štirimi režiserji: gg. Jožetom Kovičem, Vladimirjem Skrbinkom in Hinkom Tomašičem v drami ter g. Djuko Truhovičem v opereti. Dirigent je ostal g. Lojze Herzog. Mimo tega je dobilo vodstvo v g. Ussarju talentiranega in pridnega gledališkega slikarja, ki se je uveljavil tudi že v Nemčiji.

Razmeroma majhno število obiskovalcev našega gledališča, ki vseh treh abonmajev niti ni popolnoma izrpolalo, sili k naglemu tempu dela. Od začetka sezone do 1. januarja letos je bilo treba nastudirati 11 del, 6 dramskih in 5 glasbenih. Drama je dala v celoti 31 (največje število 9, je dosleda »Gospa ministrica«), opereta in opera pa 35 predstav. Premijere v drami so bile: Sen kresne noči, Gospa ministrica, Sveti plamen, Aladin, Zivljenje je lepo in Duh zemlje; v opereti in operi pa: Aleksandra, Skrijančkov gaj, Lutka, Prodana nevesta in Grof Luksemburški.

Vsi ti novi stroški: nove moči, povečan zbor, povečano število glasbenih predstav, zvišanje gaž

in izboljšanje inscenacij v drami je za vodstvo težko breme, posebno še, ker se obiski ni povečali, temveč zaradi konkurence zvočnega filma še zmanjšali. Vsemu temu so se pridružile še razne druge finančne težave, taničeme po novem avtorskem zakonu itd., tako da je gledališče prav v začetku tega meseca zabredlo v nevarno krizo, iz katere bo brez pomoči poklicanih oblasti težko najti izhod. V poslednjem času se je porodila tudi zamisel četrtga, dijaškega abonmana, ki je vsekakor dobra in bi jo bilo treba z vsemi močmi izpreti. Vedno in povzod tožimo, da naša mladina nima smisla za drugo nego za sport. Tu naj se pokaže, pot, ki vodi do ljubezni do naše gledališke umetnosti. Na ta način se bodo pa vzgojili tudi poznejši redni obiskovalci gledališča.

Prepričani smo, da bo tako javnost kakor tudi o. last razumela poslanstvo našega gledališča in bo storila svojo dolžnost, da ga ohrani ter mu omogoči bodoči razvoj, kajti sicer bi nam ostal samo še — nemški zvočni film! R. R.

Razgovor z Lidijo Wisiakovo

Ko sem v sobi v drugem nadstropju čakal minut, ki mi jih bo Lidija Wisiakova dovolila za kratek razgovor, sem skozi okno gledal kos ljubljanskega ambianta, kakor se pač vidi iz drugega nadstropja takihle hiš v centru našega mesta: restavracijski vrt in pest praznih kostanjev sredi zime, kos zelenega sveta, ki čaka, da bodo ljudje še kaj sezidali na njem, strehe hiš in tretja, četrta nadstropja hiš — visla vis, nekje zadaj pa sama palača Kreditne banke in senzacionalni nebotičnik zraven nje, ki ves v lesenih odrih štrli pod nebo kakor neroden, malo prenegel mejniki med majhnimi, nizkimi hišami, ki so menda za nami in velikimi, ki nam bodo še prišli. Po cesti spodaj, po najlepši, po najbolj gosposki, edini aveniji našega mesta, so tekli majhni ljudje na eno in na drugo stran, sluge iz trgovin so se široko pehali na svojih trileklih, mrzla tišina je vladala za okni pred menoj, samo

enkrat je ropot motornega kolesa z ulice prodrl v sobo — taka tišina in tak mir je življenje v Ljubljani. In sredi te majhne, tesne tišine sem čakal Lidijo Wisiakovo, umetnico iz velikega sveta, članice Opere Comique v Parizu, in sem se bal, da bo prišla neznana dama, daljnja in nedostopna, in da ji bo vse to preklavirno in premalo in da se ji ne bo zdelo vredno izgubljati časa za vse to — saj vemo, kako je z našimi ljudmi: gredo v široki svet in postanejo veliki in tuji in ne morejo imeti z nami ničesar več.

Potem so se odprla vrata in prišla je Lidija Wisiakova in prišla je v resnici dama iz Pariza, toda dama, ki je v sebi, v obrazu, v obeh, v kretanjih, v vsej svoji pojavi ohranila še skoraj vso isto lepo, vse ljubezni vredno preproščino, ki jo ima slovensko dekle, in prosto, zaupanje se je razvil kratek pomenek.

Lidija Wisiakova je v Parizu že kar hudo doma, zdaj je že tretje leto angažirana na Opéri Comique. V Ljubljano je prišla samo na kratek dopust, ki so ji ga v zadnjem hipu podaljšali do tridesetega — v Ljubljano prihaja od časa do časa po malo počitka in miru, v Parizu ima dela čez glavo. Zaradi te prezaposlenosti se tudi tako težko pripravi za gostovanje doma — prihodno zimo pa bo vendarle, tako upa, nastopila v Ljubljani. Lani je gostovala v Pragi, potem šest tednov v Touquet, Paris Plage — to gostovanje ji je dalo izredno veliko dela. Decembra je plesala v Châteletu, za Opéro največjem teatru Pariza, ko se je znameniti plesalec Maurice Chevalier vrnil iz Amerike. Nastopala je na raznih elitnih sosestev, tako n. pr. na večeru Préfecture de police (policijske direkcije), Cercle interallié (krožka, v katerem se zbirajo najodličnejši pripadniki in predstavniki Franciji prijateljskih držav in v katerem se shaja najboljša pariška družba, aristokracija, diplomacija itd.), po božiču je nastopila v Lidu, poleg tega pa še stalne obveznosti do Opere Comique — dela, da človek ne pride do oddiha.

Prav ob času, ko se je odpravljala na tale dopust domov, je režiser slovitga najboljšega francoskega zvočnega filma »Sous les toits de Paris« (Pod strehami Pariza), poveril Vilku nalogo, da pripravi ples za njegov novi film Le million, ki ga prav tako izvršuje tvrdka Tobis. Zaradi svojega odhoda Lidija Wisiakova pri tej stvari ni mogla sodelovati, pač pa se bo z Vilkom zavezala filmskima tvrdkama Aubert in Pathé Nathan, ki sta že stavili ponudbe. Za maj sta Wisiakova in Vilček vabljena na turnejo po Holandiji. Če bo dopuščal čas, bosta pripravila en cel večer za impresaria največje sodobne španske plesalke Argentine, ki bi rad organiziral turnejo po vsej Franciji in Ameriki.

»Kakor vidite,« je rekla Lidija Wisiakova, »so pred mano široko odprte perspektive in lahko sem zadovoljna. Ko sem pred leti odhajala v Pariz, na Opéro Comique niti mislila nisem, zdaj sem tretje leto nje članica in še mnogo imam pred seboj. — Vilček je baletni mojster v Châteletu, njegov zbor šteje 80 plesalk. Od časa do časa gostuje pri nas.«

Tako je v tihi sobi preštevala, kar je bilo, in mislila o tem, kaj vse še bo — brez samohvale, preprosto, kakor znajo samo tiste resnično sodobne žene, ki se jim ne zdí vredno delati senzacije iz dejstva, da živijo od svoje ga dela in talenta. In ko mi je na koncu pravila, da bi rada julija enkrat za dva meseca prišla domov, da se pošteno oddahne — sem čutil globoko spoštovanje pred njo in pred življenjem, za katero se bije v srcu sveta.

Poslovil sem se z željo, da jo bomo vendar kmalu srečali tudi na večeru njene umetnosti doma. Fri.

Bogomir Magajna v slovaščini. Bratislavski dnevnik »Slovak« je pred dnevi prinesel v svojem feljtonu prevod Bogomira Magajne nove iz življenja ruskih emigrantov »Stenka Razin«.

Službene objave

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Nc I 4/31-1

—3

Prvi edikt.

Na podstavi člena 49. zakona z dne 30. novembra 1925 o proračunskih dvanajstinah za mesec december 1925., januar, februar in marec 1926., Službene Novine z dne 1. decembra 1925, št. 276/LXXI, Uradni list z dne 23. decembra 1925, št. 380/113 in uredbе ministrstva pravde z dne 2. maja 1927, št. 5503/26, Službene Novine z dne 12. maja 1927, št. 126/XXVII, Uradni list z dne 21. maja 1927, št. 282/56, v zvezi s § 85 zak. o notranji ureditvi, osnavljanju in popraviljanju zemljiških knjig z dne 18. maja 1930, Služb. Novine št. 146/LIII/308, se določa dan

15. februarja 1931,

ko naj se začne ravnati z osnutkom nove zemljiške knjige za katastrsko obino Kupšinci v sodnem okraju Murska Sobota tako kakor z novo zemljiško knjigo; obenem se uvaža postopanje po § 86 al. zakona o notranji ureditvi, osnavljanju in popraviljanju zemljiških knjig z dne 18. maja 1930., da se knjiga popravi. Od tega dne je samo z vpisom v novo zemljiško knjigo moči nove lastniške zaslave in druge zemljiškoknjigne pravice na nepremičnine, vpisane v zemljiško knjigo, pridobivati, uresnjevati, prenašati na druge in razveljavljati.

Pozivajo se, naj priglase svoje zahteve najkasneje do všteta 31. decembra 1931:

a) vsi oni, ki zahtevajo na podstavi pravice, pridobljene pred dnem otvoritve nove zemljiške knjige, da bi se izpremenili vpisi, ki so obseženi v njej in ki se tičejo lastniških ali posestnih razmer, bodisi, da se izvede ta izprememba z odpisom, pripisom ali prenosom, bodisi, da se popravi označba zemljišč ali s spajanjem zemljiškoknjignih teles ali kakorkoli drugače;

b) vsi oni, ki so si pridobili še pred dnem otvoritve nove zemljiške knjige na zemljiščih, vpisanih v njej, ali na njih delih zastavne, služnostne ali druge pravice, sposobne za knjižni vpis, kolikor bi bilo treba te pravice vpisati kot stara bremena in še niso bile v novo zemljiško knjigo vpisane že ob njeni osnovi, ali niso bile vpisane tako, kakor je treba.

Prijavne dolžnosti v ničemer ne izpreminjajo, da je pravica, ki jo je treba prijaviti, očitna iz javne knjige, ki se ne uporablja več, ali iz kakor sodne rešitve, ali da teče pri sodišču prava stranka, ki se tiče te pravice.

Kdor zamudi zgoraj navedeni rok, izgubi pravico uveljavljati zahteve, ki se morajo prijaviti zoper tretje osebe, ki si pridobiva zemljiškoknjigne pravice v dobri veri na podstavi vpisov v novi zemljiški knjigi, kolikor ti vpisi niso izpodbijani.

Ce se ediktni rok zamudi, postavitev v prejšnji stan ni dopustna, tudi se omenjeni rok po izteku strankam ne sme podaljševati.

Priglasitve je treba podati okrajnem sodišču v Murski Soboti, pri istem okrajnem sodišču je nova zemljiška knjiga vsakomur na vpo-gled.

Višje deželno sodišče v Ljubljani, odd. II., dne 20. januarja 1931.

*

221

Dražbeni oklic.

Dne 6. marca 1931. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 10 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Trebnje, vl. št. 37, in zemljiška knjiga k. o. Česnjevk, vl. št. 178.

Cenilna vrednost: obeh nepremičnin znaša 317.692 Din 58 p; vrednost pritlikline: 3725 Din; najmanjši ponudek: je cenilna vrednost.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, priglasi sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Trebnjem, dne 24. januarja 1931.

E 532/30—4. 224

Dražbeni oklic.

Dne 14. marca 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 7 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Golavabuka, vl. št. 29.

Cenilna vrednost: 89.789 Din 75 p; vrednost pritlikline: 9575 Din; najmanjši ponudek: 59.860 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasi sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Slovenjgradec, dne 19. januarja 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

T No. 175/1—F. 190a—2—2

Razglas

o prvi ustni licitaciji za dobavo gramozna za državne ceste v območju tehničnega razdelka sreskega načelstva v Kranju. Dobava se mora brezpogojno izvršiti do 30. septembra 1931.

Licitacija se bo vršila v pisarni tehničnega razdelka za vsako navedeno progo posebej in sicer v ponedeljek, 23. februarja 1931.

Celotni razglas o tej licitaciji je objavljen v »Službenih objavah« dnevnika »Jugoslovan« št. 20 z dne 25. januarja 1931.

Tehnični razdelek sreskega načelstva v Kranju, dne 21. januarja 1931.

*

T. No 51/8 196—2—2

Razglas

o prvi ustni licitaciji za dobavo gramozna na progi km 43-32—110 državne ceste št. 50.

Sresko načelstvo v Celju razpisuje po nalogu kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani V. No. 614/1 z dne 17. januarja 1931. prvo ustno licitacijo za dobavo gramozna za progo km 43-32—110 državne ceste št. 50.

Licitacija se bo vršila v pisarni tehničnega razdelka sreskega načelstva v Celju v petek dne 27. februarja in v soboto dne 28. februarja 1931.

Podrobnosti o licitaciji so razvidne iz popolnega razglaša v »Službenih objavah« »Jugoslovan« z dne 25. januarja 1931.

Sresko načelstvo v Celju, dne 22. januarja 1931.

*

Št. 149. 217

Razglas

o prvi ustni licitaciji za dobavo gramozna na državnih cestah št. 2, 49 in 50.

Po nalogu kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani z dne 17. januarja 1931. V. No. 614/1 razpisuje tehnični razdelek sreskega načelstva v Ljubljani na podstavi čl. 88 in 98 zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1921 in njegovih sprememb ozir. dopolnitev, objavljenih v »Službenih Novinah« z dne 25. novembra 1931, prvo javno ustno licitacijo za dobavo gramozna na nastopnih progah državnih cest:

I. Državna cesta št. 2:

km 576-423—580-5 iz kamnoloma Kušarje 300 m³ v znesku Din 22.500.—;
km 580-5—585-5 iz kamnoloma Griže 350 m³ v znesku Din 24.500.—;
km 585-5—592-5 iz kamnoloma Draga 500 m³ v znesku Din 37.500.—;
km 592-5—598-0 iz kamnoloma Peščenjek 210 m³ v znesku Din 12.600.—;
km 598-0—603-5 iz kamnoloma Razdrto 400 m³ v znesku Din 30.000.—;
km 603-5—613-5 iz kamnoloma Lanišče 940 m³ v znesku Din 70.500.—;
km 613-5—618-304 iz kamnoloma Verd 600 m³ v znesku Din 78.000.—;
km 618-304—621-0 iz kamnoloma Verd 600 m³ v znesku Din 78.000.—;
km 621-0—625-0 iz kamnoloma Verd 700 m³ v znesku Din 95.200.—;
km 625-0—633-970 iz kamnoloma Preska 900 m³ v znesku Din 99.000.—.

II. Državna cesta št. 49:

km 0-0—3-0 iz kamnoloma Šinkovec 600 m³ v znesku Din 66.000.—;
km 3-0—18-0 iz kamnoloma Šinkovec 1220 m³ v znesku Din 97.600.—;
km 18-0—22-0 iz kamnoloma Močilnik 340 m³ v znesku Din 27.200.—;
km 22-0—29-0 iz kamnoloma Raskovec 370 m³ v znesku Din 29.600.—;
km 29-0—34-0 iz kamnoloma Žgavec 490 m³ v znesku Din 39.200.—;
km 34-0—44-4 iz kamnoloma Garčar, vrh 345 m³ v znesku Din 27.600.—.

III. Državna cesta št. 50:

km 0-966—7-0 iz kamnoloma Verd 700 m³ v znesku Din 98.000.—;
km 7-0—15-0 iz kamnoloma Trzin 800 m³ v znesku Din 96.000.—;
km 15-0—32-0 iz kamnoloma Rebri 1160 m³ v znesku Din 69.600.—;
km 32-0—37-0 iz kamnoloma Zadruga 260 m³ v znesku Din 13.000.—;
km 37-0—43-320 iz kamnoloma Zavrh 300 m³ v znesku Din 15.000.—.

Licitacija se bo vršila v pisarni tehničnega razdelka Ljubljana za vsako navedeno progo posebej, in sicer: za državno cesto št. 2 dne 2. marca 1931 ob 8. uri,

za državno cesto št. 49 dne 2. marca 1931 ob 15. uri,
za državno cesto št. 50 dne 3. marca 1931 ob 8. uri.

Pojasnila o dražbenih in dobavnih pogojih, dolžni interesenti v uradnih urah tehničnega razdelka Ljubljana, Šentpeterska vojašnica.

Vsak ponudnik mora pred licitacijo podpisati izjavo, da pristaja na dražbene in dobavne pogoje, ter predloži predsedniku komisije potrjeno pristojno davčno upravo o plačanih davkih v tekočem trimesečju in priznanico o vloženi 10%-ni kavciji, odmerjeni po proračunski vsoti. Oproščeni so od vložitve kavcije le mali posestniki, ki predložijo uradno potrjeno pristojnega županstva, da so povsem zanesljivi.

Kavcijo je vložiti pri blagajni Dravske finančne direkcije v Ljubljani najpozneje do 28. februarja 1931.

Kavcija more obstajati iz gotovine, iz državnih in od države garantiranih obveznic ali garancijskih pisem denarnih zavodov, izdanih v smislu čl. 88. zak. o drž. računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24. pravilnika za izvrševanje odredb iz oddelka »B. Pogodbe in nabave«.

Dobava gramozna mora biti izvršena brezpogojno do 30. septembra 1931.

Državnocestna uprava si pridržuje pravico oddati dobavo brez ozira na višino ponudnih enotnih cen in si pridržuje pravico, dobavo zvišati, znižati ali sploh ukiniti.

Vsak ponudnik mora ostati v besedi 60 dni po izvršeni dražbi.

Tehnični razdelek sreskega načelstva v Ljubljani, dne 26. januarja 1931.

*

794/II. 225—2—1

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje, razpisuje na dan 5. januarja 1931. o b enajstih nabavo:

1000 kg ječmenove kave.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 24. januarja 1931.

Razne objave

218—3—1

Poziv.

Elektrarna na Dobrovi pri Ljubljani, r. z. z. o. z., je stopila v likvidacijo in poziva upnike, da ji prijavijo svoje terjatve.

Dobrova pri Ljubljani, 24. januarja 1931.

Likvidacijski odbor.

*

207

Razid društva.

Vsled sklepa občnega zbora se je društvo »Katoliška liga« v Ljubljani prostovoljno razšlo.

Tome Valentin, s. r., bivši predsednik.

*

216

Objava.

Izgubil sem izpričevalo IV. razreda deške meščanske šole v Krškem, izdano dne 15. julija 1914 na ime: Lončarič Ivan, rod. z Jesenic ob Savi.

Proglamam ga za neveljavno.

Lončarič Ivan, s. r.

E. M. Remarque:

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate.
Ponatis, tudi v izvečku, prepovedan.)

Odrinili smo. Amerikanci so vpili in migali za nami. Posebno neutrudljiv je bil oni seržant iz Dresden-a. Tudi Kosole je bil ginjen, kolikor je to pri starem vojaku sploh še mogoče. Zakrutil je nekaj v slovo in pomahal z roko, kar je pa pri njemu vedno tako zgledalo, kot bi grozil. Potem se je obrnil k Bethke-ju in dejal: »Čisto pametni kajoni, kaj?«

Adolf je pokimal. Molče smo šli naprej. Iz vasi so se ozirali ljudje za nami. Na oknih neke železniške čuvajnice so stale cvetlice. Neke žena, polnih prsi, je dojila dete. Obledela je bila v modro obleko. Psi so lajali za nami. Na cesti je naskakoval petelin kokoš. Mi smo pušili brez misli.

Ludovik Breyer je jedel svoj prepečenec. Našega kruha, v katerem je bilo toliko blata, njegov od zdravil oslabljen želodec, ni mogel prebavljati. Navzlic temu, da mu je dal Weil neke vrste mavcaste kaše, da bi njegova čreva zacementirala, smo morali zelo pogosto zastajati in ga spraviti za kakšen grm. Stokal je od bolečin, ker prihajala je samo še kri iz njega. Korakati, korakati. Cona poljskih bolnišnic. Cona preskrbovalnih uradov. Velik park samih platan. Pod

njimi nosilnice in ranjenci. Listje pada in jih pokriva rdeče in zlato.

Lazaret za one, ki jih je zastrupil plin. Sami težki slučaji, ki jih ni bilo mogoče spraviti naprej. Modrikasti, voščeni, zelenkasti obrazi, mrtve, od kisline razjedene oči, hropeči, dušeci se, umirajoči. Vsi hočejo proč, ker se boje, da ne bi bili ujeti, kakor da ne bi bilo vseeno, kje bodo umrli.

Skušali smo jih tolažiti s tem, da smo jim pripovedovali, da bodo pri Amerikancih bolj preskrbljeni, toda niso nas poslušali. Vedno so nam klicali in nas prosili, da naj jih vzamemo seboj. Nekateri, ki so mogli še hoditi, so se nam pridružili in poizkušali se vleči z nami. Niso nam verovali, da je možno še vse odpraviti naprej, predno bodo prišli Amerikanci. Enemu izmed njih se je villa kri, čez štiri minute je bil mrtev.

Njih klici so bili nekaj strašnega. Bledi obrazi so zgledali v čistem zraku tako nenaravno. Nekaj najstrašnejšega so bile njih brade. Nekam same zase so stale, trdo, trmoglavo; bohotno so rastle po upadlih licih, podobne črnim oblegam gob, ki so se tembolj razvijale, čim bolj so lica upadala.

Nekateri težko ranjeni so stegovali tanke, sive roke kot otroci. »Vzemite me vendar seboj, tovariši,« so prosili, »vzemite me seboj, tovariši.«

V njih očesnih jamah so tičale že globoke, tuje sence, iz katerih so se vspenjale zenice kot vtopljeni iz vode. Drugi zopet so bili tihi in mirni in nam sledili samo s pogledi, kolikor daleč so mogli. Eden se je obrnil. Na trebuhu je ležal in stiskal glavo med ro-

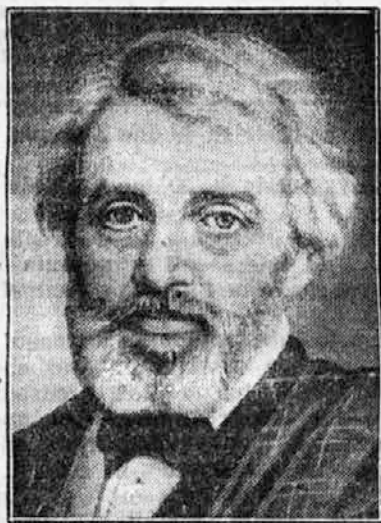
kami. Morda, da nas ni hotel videti; lahko je tudi, da je imel strel v zadnjici in je moral zato tako ležati.

Počasi zamira klicanje. Ceste se vlečejo dolgočasno. Mi vlačimo s seboj mnogo stvari, ker nekaj se mora prinesiti domov. Na nebu vise oblaki. Popoldne prodre solnce; breze, na katerih je samo še malo listja, se zrcalijo v deževnih lužah na potih. Lahak duh visi na vejah.

Ko sem korakal s tornistro na hrbtu in povešeno glavo, sem videl na cestnih obronkih v čistih deževnih mlakah podobo jasnih svilenih dreves, in sicer v tem slučajem ogledalu bolj jasno, kot v resnici. Postljan v rjavo zemljo je ležal kos neba, drevesa globina in jasnost. Groza me je obšla naenkrat. Po dolgem času sem zopet enkrat čutil, da je nekaj lepega, da je to tukaj lepo je, ta podoba v mlaki pred menoj... V tej grozoti se mi je srce visoko dvignilo; za trenotek je vse odpadlo od mene — prvič sem čutil: mir — pogled: mir — čuti ga popolnoma: mir. Pritisk, ki ni dotedaj popustil, se je izgubil, nekaj nepozabnega, novega se je dvignilo, galeb, beli galeb mir, trepetajoče obzorje, trepetajoče pričakovanje, prvi pogled, slutnja, upanje, prekipajoče, prihajajoče: mir.

Ustrašil sem se in se ozrl; — tam zadaj leže na nosilnicah moji tovariši in še vedno kličejo. Mir je, pa morajo umreti. Jaz pa trepečem od veselja in se ne sramujem. Kako čudno je to. —

Morda se za to vedno ponavljajo vojske, ker ne more človek nikdar popolnoma občutiti, kaj trpi človek.

Tomaž Carlyle.

Vajznamenitejši angleški zgodovinar Tomaž Carlyle je umrl pred 50. leti (5. februarja leta 1881). Najvažnejše njegovo delo je »Zgodovina Friderika Velikega«.

Iz velikomestnega življenja

šestnajstletno dekle je umorilo 57-letnega svojega »ljubimca«. — Umor iz ljubezni do otroka. — Ljudje, ki živijo dvojno življenje.

Pred poročnim sodiščem v Berlinu se je začela razprava proti komaj 16 let stari Liziki Neumannovi, ki je dala umoriti 57 let starega urarja Friderika Ulricha baje iz ljubezni do otroka, ki ga je pričakovala. Vse okolnosti tega procesa so takšne, da po pravici vzbujajo ogromno pozornost vsega berlinskega prebivalstva.

Predvsem je zanimivo že to, kako je živila obtoženka »dvojno« življenje, ne da bi njeni stariši vedeli, kaj počne njihova edinka. Lizika Neumanova je namreč hči veleuglednih roditeljev in je živila čez dan kot takozvano »dekle iz boljše hiše«. Učila se je klavir, učila se je tujih jezikov in obiskovala je tudi neko višjo šolo. Ponoči pa se je dekle popolnoma izpremenilo. Komaj so doma povečerjali in sta oče in mati odšla k počitku, jo je Lizika ubrala iz hiše in je odšla v najbolj »temne« del Berlina, kjer se je klatila po ulicah kakor običajna — pocestnica...

Kot stalna spremljevalca in »zaščitnik« na svojih nočnih izletih si je pridobila dva »prijatelja«, katerima se je obesila na vrat in ki sta ji dajala, kar sta pač mogla, ona pa je ž njima delila, kar si je pridobila. Zjutraj pa se je Lizika zopet izpremenila v elegantno oblečeno »dekle iz boljše hiše«.

Prav takšno dvojno življenje je živel tudi umorjeni urarski mojster 57-letni Friderik Ulrich. Podnevi je čepel v svoji delavnici, sklonjen nad svojo mizico, in popravljaj ure, zvečer pa se je mali mojster izpremenil v velikega ženskarja, ki je zalezoval vsako žensko, ki jo je srečal. Za to svojo slabost je žrtvoval ves svoj zaslužek. Tako se je seznanil ponoči tudi z Liziko Neumanovo, s katero je kmalu začel razmerje na način, ki se ga javno ne da povedati.

Posledice »prijateljstva« z dvema mladeničema, ki jih je bila spoznala ponoči, pa za Liziko niso izostale. Ko je začela čutiti, da se ji bliža njena težka ura, se je vzbudil v njej čut materinstva in ljubezni do otroka, ki ga ni nikakor občutila kot napoto za njeno razuzdano življenje, pač pa je začela vse skrbno pripravljati za odločilno uro. Nakupila je potrebno perilo, gledala pa je tudi na to, da bi bil otrok preskrbljen za bodočnost. Za preskrbo pa je bilo treba denarja. In ker njena dva mlada »prijatelja« nista imela denarja, je Lizika na-

govorila oba, naj ubijeta starega urarskega mojstra...

Oba Lizikina ljubimca sta stala tako močno pod njenim vplivom, da sta takoj pristala na njen predlog, računajoč vsaj na par sto zlatih mark plena.

Lani oktobra meseca se je Lizika dogovorila z urarjem, da ga bo zvečer obiskala. Res je prišla in odšla v stanovanje, njena »prijateljca« sta pa čakala zunaj. Ko pa je mojster zadremal, je Lizika vstala in obema odprla vrata v stanovanje. Oba sta se vrgla na urarja in ga začela daviti. Lizika pa je gledala s sekuro v roki. Ko pa ni urar dovolj naglo umrl, je dekle zakričalo: »Napravite konec, če ne ga bom ubila jaz...«

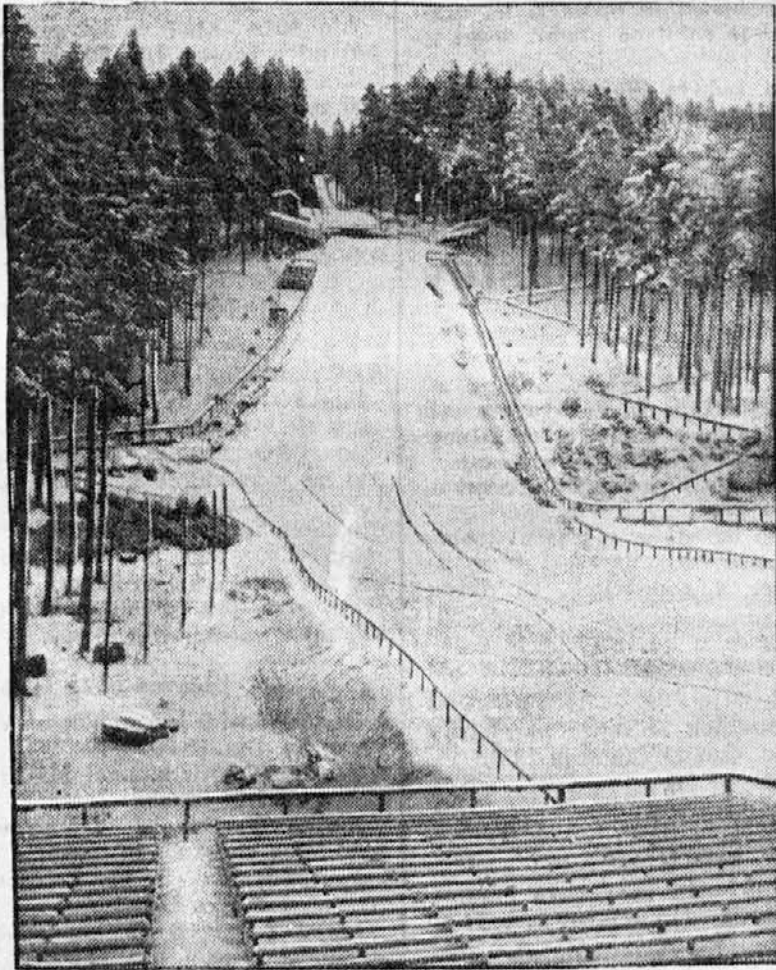
Presenečeni pa so bili vsi trije, ko v urarjevem stanovanju niso našli pri preiskavi omar več kot borih 28 mark. Nato so vsi trije jadrno pobegnili in sicer Lizika domov, kjer je naslednjega dne zopet igrala vlogo »hčere iz boljše hiše«, njena dva »prijatelja« pa sta pobegnila nekam na deželo.

Policija se je dolgo trudila, da izsledi morilce, pa zastonj. Ko so pa pri ponovnem pregledu urarjevega stanovanja našli nekaj sto fotografij, samih žensk, si je bila policija kmalu na jasnem, da ima pri tem umoru neka ženska svoje prste vmes. Med fotografijami se je nahajala tudi fotografija Lizike in tako je dekle kmalu prišlo v roke pravice, ž njo vred pa tudi oba njena »prijatelja«.

Tako živi svet v velikih mestih. Mi smo pa lahko zadovoljni, da še nimamo te vrste »hčere iz boljše hiše« in tudi ne še »prijateljev« in »ljubimcev«, ki bi živeli od ženskega zaslužka podnevi tako, ponoči pa tako.

Vseučiliški profesor — dijak

77-letni profesor Berkhont na poljedelski visoki šoli v Wageningenu na Holandskem se je dal vpisati na visoko šolo za obrt v Köthenu. Tam obiskuje predavanja o elektriki.

Nova Hindenburgova skakalnica v Nemčiji.

Na tej skakalnici se bo meseca februarja odločilo evropsko prvenstvo v skoku s smučkami. Skakalnica se nahaja na Turinskem.

Nevaren slepar

Pred nekaj leti je igral v javnem življenju na Ogerskem veliko vlogo neki Josip Pilmonti, ki se je izdal za »grofa«, kajti plemenitaški naslovi imajo za mnogo ljudi še vedno veliko veljavo. Pilmonti je v odlični družbi, ki ga je sprejela med-se kot »grofa«, tajinstveno namigoval, da je potomec stare poljske kraljevske rodbine in da ima pravico na poljski prestol. V Budimpešti si je gospod grof najel imenitno stanovanje in »kupil« si je tudi 4 avtomobile in zahajal je le v prvovrstne hotelle, kakor se to pač za »grofa« spodobi. Po vsem, kakor je gospod »grof« živel, so morali ljudje sklepati, da je ta človek ali silno bogat, ali pa mora biti nevaren pustolovec.

Kmalu po svojem prihodu v Pešto je grof Pilmonti osnoval delniško družbo »Majestic«, ki naj bi dobila koncesijo za neko igralnico na Ogrskem. O tej novi družbi so se kmalu raznesle čudne govorice. Pravili so, da ima družba namen podpreti nekega opravičenca na poljski prestol, kar bo družbi silno neslo, če se ta namen uresniči. Potem so pravili, da stoji za to družbo neka skupina tujih kapitalistov z 12 milijoni dolarjev, a toliko premore tudi grof Pilmonti sam. Takih in podobnih govoric je bilo vse polno, dokler se ni pokazalo, da obstoji vse to bogastvo samo v glavi in v sanjah gospoda »grofa«.

Govorili so pa ljudje o gospodu grofu in o njegovih načrtih tako dolgo, dokler se ni začela zanimati za vse to grofovstvo tudi policija. Prvo, kar je policija ugotovila, je bilo to, da gospod grof ni grof, drugič pa, da nima niti vinarja premoženja. Potem pa je policija tudi dognala, da je grof opeharil s »posojilic« celo vrsto svojih odličnih prijateljev. In z ozirom na te odlične osebnosti, s katerimi je »grof« občeval, ga niso zaprli v ječo, ampak v norišnico...

Koliko mraza prenese človek?

Vprašanje, koliko mraza prenese človek, se ponavlja vsako zimo. Navadno ljudje ne prisojajo človeku posebne odpornosti proti zimi, vendar pa je res, da človek prenese dosti več mraza, kakor si splošno mislimo. Raziskovalec polarnih krajev Nansen pripoveduje v opisu svojega prebivanja v večnem ledu in snegu, da je prenesel celo do 50 stopinj mraza, ne da bi bil zbolel, pač pa se je počutil zelo dobro. Z utrjevanjem se da v tem oziru mnogo doseči. Tudi letalci, ki letajo visoko, morajo v višinah prenesti po 40 stopinj mraza in tudi več.

Tujci v Berlinu

V berlinskih hotelih in gostilnah se je leta 1930. nastanilo 1.502.624 tujcev. Iz Nemčije jih je bilo 1.246.181, iz Amerike 4.895, iz Anglije 2.506, iz Holandske 13.017, iz Avstrije 21.309, iz Češke 17.883, iz Švedske 16.290 in iz Francije 8182.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 28. januarja: »Trije vaški svetniki: Red C.

Četrtek, 29. januarja: Zaprt.

Petek, 30. januarja: »Serija A-000001«. Red E.

Četrtek, 29. januarja: »Serija A-000001«. Red E.

Opera.

Sreda, 28. januarja: »Evgenij Onjegin«. Gostovanje baritonista Borisa Popova. Red D.

Četrtek, 29. januarja 1931. »La Mascotte«. Red B.

Petek, 30. januarja: »Werther«. Red C.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Sreda, 28. januarja ob 20. uri. »Prodana neve-

stac. Gostovanje g. Marija Šimenca. Izven.

Radio

Ljubljana, sreda, 28. januarja: Opoldanski program od 17.30 Radio orkester. 18.30 Dr. ing. M. Kasal: Historija razvoja mestnih zgradb. 19.00 Dr. Nikola Preobražensky: Rušcina. 19.30 Literarna ura: 7 mladih pisateljev (Silvester Škerl). Fr. Grm: Glas in prvi počelki govora. 20.30 Dr. Stane Vurnik: Slovenska narodna pesem in njen slog. 21.00 Koncert Radio orkestra. 22.00 Časovna napoved in pregled za naslednji dan.

Ljubljana, četrtek, 29. januarja: 12.15 Plošče (slovenske pesmi, pesni slagerji). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas. plošče, borza. 17.30 Otroška ura, radio telka. 18.00 Plošče. 18.30 Gimnastika (Drago Ulaga). 19.00 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. 19.30 Dr. Valter Bohinec: Potres v Ljubljani 1895. 20.00 Pero Horn: Duševna vzgoja otroka. 20.30 Koncert delavske godbe »Zarja«. 21.30 Sentimentalni narodni napravi. poje Mirko Jelačin. 22.00 Časovna napoved in poročila. 22.15 Radio orkester.

Zagreb, sreda, 28. januarja: 12.20 I. 12.30 Sneg. 12.35 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Pravljice. 18.00 Plošče. 18.30 N. vice. 20.10 Prenos zvočnega filma. 20.50 Uvod k prenosu. 21.00 Novice.

Zagreb, četrtek, 29. januarja: 12.20 Kuhinja. 12.30 Sneg. 12.35 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Ruske balade. 18.30 Novice. 20.30 Ljubljana (koncert). 22.30 Vreme, sneg in novice. 22.45 Lahka glasba.

Ljubljana, sreda, 28. januarja: 11.25 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Violinski koncert. 17.30 Plošče. 19.00 P. Lavanje. 20.00 Klavir. 20.30 Operne arije. 21.10 Radio septet. 21.50 Novice.

Beograd, četrtek, 29. januarja: 11.25 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.00 Novice. 15.30 Otroška ura. 16.00 »Aida«, opera (Plošče). 17.00 Popoldanski koncert. 19.30 Francoščina. 20.00 Zdravstveno predavanje. 20.30 Ljubljana. 21.30 Komedije. 22.10 Novice. 22.30 Radio orkester.